

Jaarstukken 2022

Stichting Leerplan- ontwikkeling (SLO)

Jaarstukken 2022 Stichting leerplan- ontwikkeling (SLO)

Amersfoort, 16 juni 2023

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	2
1.1 Verslag van het bestuur	2
1.2 Verslag Raad van Toezicht (RvT)	10
1.3 Inhoudelijk verslag activiteiten 2022	17
2. Financiële informatie	25
2.1 Financiële positie	25
2.2 Financiële kengetallen	25
3. Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027	27
4. Balans per 31 december 2022	28
5. Staat van baten en lasten	30
6. Kasstroomoverzicht	31
7. Waarderingsgrondslagen	32
8. Toelichting op de balans	40
8.1 Materiele vaste activa	40
8.2 Specificatie van de rest van de balans per 31 december 2022	41
8.3 Toelichting op het eigen vermogen	43
8.4 Specificatie personeelsvoorzieningen	44
8.5 Toelichting op kortlopende schulden	44
9. Staat van baten en lasten gespecificeerd	45
9.1 Cijfermatige toelichting	45
9.2 Tekstuele toelichting	47
10. Financiële instrumenten	53
11. Bezoldiging en WNT	55
11.1 Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders	55
11.2 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	55
12. Honoraria van de accountant	59
13. Resultaatsbestemming	60
14. Verslag SLOA projecten	61
14.1 Verrekeningsformulier voorschotten SLOA	66
14.2 Bepaling bestemmingsfonds publiek	67
14.3 Controleverklaring onafhankelijk accountant	68

1. Jaarverslag

1.1 Verslag van het bestuur

Het bestuur van SLO, landelijk expertisecentrum voor het curriculum, biedt hierbij zijn jaarverslag aan voor het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2022.

Onze bijdrage aan het Nederlandse onderwijs

Alle leerlingen hebben recht op inspirerend en doordacht onderwijs. Ze hebben recht op onderwijs dat hen helpt hun potentieel te ontwikkelen. En op onderwijs dat hen toerust om als volwassen burgers te leven en te werken in onze democratische samenleving. Goed onderwijs vraagt om een doorlopend debat over wat waard is om geleerd te worden. SLO verbindt onderwijspartijen met elkaar en voert met hen het gesprek over de inhoud van het onderwijs. We zijn daarbij kritisch en durven keuzes te maken. Zo zetten wij onze expertise in ten behoeve van het onderwijs in Nederland.

Onze missie

Het curriculum is een belangrijk fundament voor goed onderwijs. Om leerlingen voor te bereiden op hun toekomst zetten wij onze kennis en ervaring in voor een doordacht curriculum. We baseren ons hierbij op maatschappelijke ontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten. Dit doen we in opdracht van OCW en we doen het niet alleen: samen met leraren, schoolleiders en andere partners dragen we bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

Juridische structuur

SLO is een stichting. De statutaire naam is Stichting Leerplanontwikkeling (SLO). SLO is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Oost Nederland onder nummer 06085916. SLO is statutair gevestigd in Enschede; het vestigingsadres is in Amersfoort. Bestuurders, tevens UBO's, zijn de heren J. Divis en S. Tromp.

Organisatiestructuur

Intern zijn de algemene bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling en internationalisering ondergebracht bij de voorzitter bestuur, Jindra Divis. Extern draagt hij de eerste verantwoordelijkheid voor de algemene bestuurlijke contacten met opdrachtgever en stakeholders.

Intern ligt het inhoudelijke werkprogramma, kennisontwikkeling en -deling en professionalisering bij het bestuurslid Sanne Tromp. Extern is hij onder andere aanspreekbaar voor de contacten die de landelijke kennisinfrastructuur betreffen. Beide bestuurders staan garant voor de verbinding tussen de verschillende thema's en kunnen elkaar vervangen.

SLO heeft de volgende primaire afdelingen:

- Primair onderwijs
- Voortgezet onderwijs
- Advies & onderzoek
- Communicatie

Daarnaast is er één ondersteunende afdeling Bedrijfsvoering en is het programma Curriculumactualisatie ondergebracht in een Programmteam.

Organisatieontwikkelingen

Algemeen

2022 stond in het teken van samenwerking en actualisatie. Het bestuur is trots op het resultaat dat alle SLO-collega's in gezamenlijkheid hebben opgeleverd, zoals in het kader van de actualisatie van het landelijke curriculum, versterken basisvaardigheden en de ontwikkeling van de praktijkgerichte programma's in het vmbo. Ook hebben de SLO-collega's veel bijgedragen aan communicatie over het curriculum via nieuwsbrieven, conferenties, webinars en social media. Het maatschappelijke en politieke debat over de actualisatie van het curriculum heeft tot intensieve contacten geleid met stakeholders, de Tweede Kamer – alwaar SLO in het voorjaar een technische briefing heeft verzorgd – en met de nieuwe minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs.

Tevens is in 2022 een debat opgestart over de periodieke herijking van het curriculum in de toekomst, waarover SLO zowel op (hoog) ambtelijk als bestuurlijk niveau in gesprek is met het departement.

Strategische ontwikkelingen

Om de in 2020 vastgestelde externe Strategische Agenda vorm te kunnen geven, heeft SLO in maart 2021 de interne strategie in Samenspel bepaald. Deze is geconcretiseerd in vijf speerpunten. Op basis daarvan zijn acties uitgevoerd. Om deze te verrijken en te monitoren, heeft een klankbordgroep van medewerkers daarover meegedacht en feedback gegeven.

Met OCW zijn mede ingegeven door de evaluatie van de wet SLOA in 2021 hernieuwde afspraken gemaakt voor de toekomst. Dit regardeert zowel de bedrijfsvoering als het werken voor derden, waarvoor een gezamenlijk protocol is vastgesteld.

SLO heeft de visie op corporate en interne communicatie herzien. Op de afdeling Communicatie heeft een transitie plaatsgevonden om de toegevoegde waarde van de afdeling Communicatie en breder de impact van de externe communicatie te vergroten, passend bij SLO als het landelijk expertisecentrum. Vanuit de visie van SLO op kwaliteit heeft SLO een kwaliteitskader opgesteld. Inmiddels wordt gewerkt aan de implementatie daarvan.

De planning en control cyclus is opnieuw beschreven waarin ook de programmeringscyclus is verweven.

In 2022 hebben alle SLO-ers een training planmatig werken gevolgd, zodat dezelfde heldere professionele werkwijze organisatiebreed wordt toegepast.

De ruimte voor kennisontwikkeling en interne kennisdeling is in 2022 verder ingevuld. SLO heeft een uitgebreid introductieprogramma, maar organiseert ook SLO-dagen en forumbijeenkomsten om elkaar bij te praten. Binnen de programma's werken we steeds beter met elkaar samen, maar ook met de buitenwereld.

Nu de ontwikkelagenda van 2022 met bovenstaande acties voor een groot deel is gerealiseerd, zijn er voor de interne strategie drie nieuwe speerpunten voor 2023 vastgesteld. In 2023 wordt tevens gewerkt aan een nieuwe actuele strategie voor SLO voor de jaren 2024 tot en met 2026.

Leerstoel en Research Center

In het beleidsplan Curriculumontwikkeling onderzoek (2020) heeft SLO het voornemen geuit om een leerstoel met focus op het curriculum te doen vestigen aan een Nederlandse universiteit. Na gesprekken met een groot aantal Nederlandse universiteiten zijn hierover afspraken gemaakt met de Universiteit van Amsterdam. In samenwerking met SLO wordt een gesponsorde leerstoel gerealiseerd alsmede de oprichting van een Research Center for Curriculum Studies (RCCS), voor de periode tot en met 2027.

Het RCCS faciliteert de samenwerking tussen onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam en SLO-curriculumontwikkelaars /-

onderzoekers. De te benoemen hoogleraar zal als één van de leerstoelhouders participeren in het RCCS. Voor het RCCS wordt jaarlijks een programma opgesteld waarin activiteiten op het gebied van onderzoek, onderwijs en valorisatie beschreven staan. Binnen SLO vormt de afdeling Advies & Onderzoek (A&O) het bruggenhoofd voor de activiteiten van het RCCS, dat collega's van de afdelingen Primair en Voortgezet Onderwijs hieraan verbindt.

Wijzigingen in het management team

In maart 2022 is de nieuwe manager Communicatie, Maïke Krommendijk, gestart.

In augustus 2022 is de nieuwe manager Primair Onderwijs, Elke Ennen gestart, waarna Bernard Teunis zich als programmamanager exclusief is gaan inzetten voor de actualisatie curriculum.

Per 1 oktober 2022 nam de manager Advies & Onderzoek, Monique van der Hoeven, afscheid van SLO en het onderwijs wegens pensionering. Zij is per dezelfde datum opgevolgd door Mark Gellevij.

Arbeidsomstandigheden

In 2022 is de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. SLO heeft hiervoor de deskundigheid van onze arbodienst ArboNed benut. Het rapport RI&E dat ArboNed heeft opgeleverd, is de basis voor een plan van aanpak met concrete afspraken en acties, dat jaarlijks met de OR wordt geëvalueerd.

Human Resource Management

In 2021 is het functiegebouw van SLO herzien. In de tweede helft van 2022 heeft een evaluatie van het functiegebouw plaatsgevonden. Op basis daarvan zijn enkele functies toegevoegd of herzien. Dit proces is in december 2022 voor de meeste functies afgerond.

Het beleid voor de gesprekscyclus is getoetst op de ontwikkelingen binnen SLO met betrekking tot de strategische agenda en interne strategie.

Het proces strategische personeelsplanning (SPP) is opgezet en wordt in 2023 verder uitgewerkt.

In 2022 ging de aandacht uit naar flexibele arbeidsvoorwaarden passend bij de nieuwe werkomgeving in Amersfoort in en na het coronatijdperk.

Maar ook naar de invulling van vacatures. SLO is in omvang gegroeid, hetgeen om extra aandacht vraagt voor de impact daarvan op het welzijn van medewerkers en de onderlinge verbinding.

Bij de werving staat centraal dat SLO een verbindende organisatie is waarin samen werken en samen leren het uitgangspunt is. We hechten grote waarde aan diversiteit, omdat het ons helpt om onze bijdrage aan het onderwijs te vergroten.

In 2022 (6,2%) is er sprake van een hoger ziekteverzuimpercentage dan in 2021 (5,3%). Het aandeel van het zeer lange verzuim (vanaf 183 dagen) is toegenomen, evenals het kort verzuim. Het niet-beïnvloedbare verzuim (niet-werk gerelateerd) is een belangrijk deel van het lange verzuim. Managers en medewerkers zijn in contact over de verzuimbegeleiding en het bespreken van de mogelijkheden om te werken. Met de arbodienst wordt samengewerkt voor wat betreft de medische aspecten en tijdige verwijzing, waar nodig. Eind 2022 is een Medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd, waarvan de resultaten in het voorjaar 2023 intern worden besproken. De hieruit voortvloeiende acties worden in de loop van 2023 geïdentificeerd en geïmplementeerd.

Ondernemingsraad

Bestuurder en OR hebben in 2022 acht keer een formele Overlegvergadering belegd. Bij de vergadering van 8 februari waar OR en bestuurder de algemene gang van zaken bespraken, was tevens een delegatie van de Raad van Toezicht aanwezig. Daarnaast heeft er een informeel overleg tussen OR en bestuurder met de Raad van Toezicht plaatsgevonden in september. Op de agenda voor 2022 stonden werkplekbeleid, duurzame bedrijfsvoering, coronamaatregelen en reiskosten- en thuiswerkvergoeding, RI&E, regelingen Integriteitsbeleid, cafetariamodel, nieuwe cao, herziening van de interne strategie en een MTO. Verder werden de gebruikelijke zaken als jaarrekening, periodieke rapportages en begroting geagendeerd ter informatie. Ook heeft de bestuurder de OR geïnformeerd over het IT beveiligingsbeleid, aanstellingsbeleid & kernformatie en de planning & control cyclus. Ten slotte is de OR door deelname van een afgevaardigde in betreffende werkgroepen bij de evaluatie van functiegebouw en gesprekscyclus en regeling klacht en bezwaar betrokken.

Werkprogramma 2022

Tot 2021 was het voor SLO gebruikelijk subsidieverzoeken te baseren op een groot aantal projectplannen. Die aanpak is in 2021 aangepast en in 2022 doorgezet. De subsidieverzoeken vormen nu gezamenlijk de

inhoudelijke paraplu voor het werk van SLO, waarbinnen we met programma's en projecten werken. De subsidieverzoeken vloeien voort uit onze strategie, de wetenschap, behoeften van onze stakeholders, eigen inzichten en uiteraard de opdrachten van OCW. In totaal ontvangt SLO € 10,85 miljoen instellingssubsidie en bijna € 5,36 miljoen aan projectsubsidies. In 2022 hebben we bijna € 8 miljoen niet uitgegeven dat voor curriculumbijstelling was bedoeld, vanwege uitstel van de actualisatie. Dat bedrag gaan we in overleg met OCW inzetten in 2023 en 2024.

Actualisatie onderwijsdoelen

Eind april 2022 kwam er na acht jaar helderheid over de actualisatie van de kerndoelen. SLO leverde hiervoor op 30 maart een bijdrage in een technische briefing in de Tweede Kamer over de actualisatie van kerndoelen. Eind april kreeg SLO de werkopdracht te starten met de actualisatie. Dit traject verloopt in tranches die nauwgezet door OCW worden gevolgd.

Programma basisvaardigheden

Een aanmerkelijk deel van het budget vormt het programma basisvaardigheden, omdat politiek, maatschappij en de onderwijssector een grote urgentie ervaren op het versterken van basisvaardigheden. In 2022 hebben we in kaart gebracht wat de basisvaardigheden inhouden voor de leergebieden taal-Nederlands en rekenen-wiskunde. Ook zijn (curriculaire) kennis en tools ontsloten die bijdragen aan het versterken van basisvaardigheden. Hierbij hebben we rekening gehouden met de verhouding van enerzijds taal en rekenen-wiskunde en anderzijds meer brede vaardigheden, in lijn met het traject bijstelling kerndoelen en examenprogramma's.

Praktijkgerichte programma's

Een andere grote opdracht van het ministerie betreft de ontwikkeling van praktijkgerichte programma's voor het vmbo, een meerjarig traject van minimaal vier jaar (2021-2024). In 2022 heeft SLO dertien concept-examenprogramma's opgeleverd. Deze concept-examenprogramma's worden in pilots dit schooljaar 2022-2023 beproefd. Op verzoek van OCW ontwikkelt SLO ook in nauwe samenwerking met elf scholen twee brede praktijkgerichte examenprogramma's voor het havo. SLO onderzoekt met de professionele leergemeenschap van havoscholen of én hoe de inhoud van de kleine variant-programma's omgezet kan worden naar volwaardige praktijkgerichte examenprogramma's Technologie en Maatschappij.

Externe ontwikkelingen

Stakeholdersgesprekken

In navolging op de afspraken met stakeholders om regulier twee keer per jaar met elkaar in gesprek te gaan, heeft het bestuur (in de context van de ontwikkelingen van de actualisatie van het curriculum) collectief en individueel gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van landelijke onderwijsorganisaties (sectororganisaties, vakbonden, ouderorganisatie, schoolleidersorganisatie, het Cito en CvTE, het LAKS, de Onderwijsraad) en vertegenwoordigers van landelijke vakverenigingen.

Tevens is in 2022 een tweejaarlijks bestuurlijk overleg met de Inspectie van het Onderwijs ingeregeld, omdat SLO contacten heeft met de Inspectie op veel lopende inhoudelijke dossiers.

In de gesprekken staat centraal hoe onderwijspartners met elkaar kunnen samenwerken en elkaar kunnen versterken. Inhoudelijk wordt het gesprek gevoerd over de visie op onderwijskwaliteit en met name curriculumontwikkeling.

Met OCW zijn de reguliere afstemmings- en bestuurlijke overleggen gevoerd. Daarnaast hebben de voorzitter van de RvT en de voorzitter van de Auditcommissie, samen met beide bestuursleden een gesprek gehad met de Directeur-generaal voor Primair en Voortgezet Onderwijs van OCW. Zowel ontwikkelingen rondom de stichting op de middellange en langere termijn stonden op de agenda als de inrichting van een systeem voor periodieke herijking.

In het voorjaar en najaar van 2022 heeft het bestuur met de Adviesraad gesproken over een systematiek om als expertisecentrum een radar te ontwikkelen voor maatschappelijke trends en ontwikkelingen, over basisvaardigheden en de rol van SLO in het curriculumlandschap. Dit heeft, in een traject met Studio Zeitgeist in Amsterdam, een paar concrete denkrichtingen opgeleverd en enkele toekomstscenario's. Deze worden meegenomen bij het maken van de nieuwe strategie voor SLO.

Vooruitblik naar 2023

Bij een terugblik hoort ook een korte blik vooruit. Na de actualisatie van de leergebieden taal, rekenen-wiskunde, digitale geletterdheid en burgerschap kunnen we in 2023 verder met onze kerntaak: de actualisatie van *alle* leerdoelen en uiteindelijk ook alle eindtermen (examenprogramma's). Het is goed dat de eerste tranche zich heeft beperkt tot de basisvaardigheden. Daar ligt op dit moment de belangrijkste focus in het onderwijs, ook gezien de aandacht daarvoor in

het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en het Masterplan Basisvaardigheden van de minister. Het curriculum is één samenhangend geheel en dus komen de basisvaardigheden tot hun recht in een brede aanpak van het curriculum.

We zijn in gesprek over de inrichting van een systeem van periodieke herijking, dat de minister in 2023 zal gaan aankondigen. Intensieve samenwerking met leraren, schoolleiders en andere partners blijft bij SLO daarbij centraal staan. In 2023 zullen we ook meer ruimte maken voor onderzoek in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in het Research Center for Curriculum Studies.

We blijven onze expertise inzetten voor doordacht en inspirerend onderwijs in Nederland. Met een open oog voor veranderende vragen in onze omgeving.

Amersfoort, 1 juni 2023

w.g.

J. Divis, voorzitter bestuur

S. Tromp, lid bestuur

1.2 Verslag Raad van Toezicht (RvT)

1.2.1 Samenstelling RvT

Per 1 januari 2022 is de samenstelling van de RvT als volgt:

drs. J.H. van der Vegt MPM, voorzitter
Mevr. H. Diender-van Dijk MCM, vicevoorzitter
dr. A. Geurtsen
prof. dr. M.L.L. Volman (voordracht OR)
I.I. Janssen MA

In 2022 heeft de samenstelling van de RvT verschillende wijzigingen ondergaan.

In de vergadering van 16 februari 2022 heeft de RvT - na persoonlijke gesprekken met en raadpleging door de voorzitter - besloten tot herbenoeming van mevr. H. Diender-van Dijk MCM als lid RvT, tevens vicevoorzitter en voorzitter Remuneratiecommissie per 1 maart 2022.

Per 16 februari 2022 heeft de heer dr. A. Geurtsen RC zijn functie neergelegd wegens drukke werkzaamheden. Vanwege de plannen om bij de Universiteit van Amsterdam een hoogleraar inzake het curriculum aan te stellen, heeft mevrouw prof. Dr. M.L.L. Volman (verbonden aan de UvA), ter voorkoming van mogelijke belangenverstrengeling, aangegeven per 1 september 2022 haar functie in de RvT te willen en moeten neerleggen.

De RvT heeft vervolgens besloten aan bureau Wesselo opdracht te geven om de wervingsprocedure te begeleiden bij de invulling van de beide vacatures.

Dit heeft geleid tot een nieuwe samenstelling van de Raad van Toezicht per 1 september 2022:

drs. J.H. van der Vegt MPM, voorzitter
mevr. H. Diender-van Dijk MCM, vicevoorzitter
drs. E. Dijkgraaf RA
dr. M.H. Kral (voordracht OR)
mevr. I.I. Janssen MA

De voorzitter, drs. J.H. van der Vegt MPM, heeft laten weten per 1 oktober 2022 een nieuwe functie te hebben aanvaard als voorzitter van het College voor Toetsen en Examens (CvTE). In verband met het feit dat CvTE ook opdrachtgever is voor SLO als het gaat om de examensyllabi, is bij zijn aanstelling bij het CvTE afgesproken dat hij zijn functie bij RvT SLO neerlegt per 1 juli 2023, een half jaar eerder dan de formele einddatum 1

januari 2024. De RvT heeft besloten dat per 1 juli 2023 mevr. H. Diender-van Dijk MCM het voorzitterschap van de RvT overneemt. De werving voor een nieuwe toezichthouder met portefeuille Voortgezet onderwijs zal plaatsvinden in het voorjaar van 2023.

De RvT heeft drie commissies uit zijn midden ingesteld.
De samenstelling van deze commissies is als volgt:

Auditcommissie

Per 1 januari 2022

- dr. A. Geurtsen, voorzitter
- mevr. I.I. Janssen MA

Per 1 juli 2022

- drs. E. Dijkgraaf RA, voorzitter
- mevr. I.I. Janssen MA

Remuneratiecommissie

Per 1 januari 2022

- drs. H. Diender-van Dijk MCM, voorzitter
- drs. J.H. van der Vegt MPM

Commissie Kwaliteit

Per 1 januari 2022

- prof. dr. M.L.L. Volman, voorzitter
- mevr. I.I. Janssen MA

Per 1 september 2022

- dr. M.H. Kral, voorzitter
- mevr. I.I. Janssen MA

Vergoedingen

De vergoedingen voor de leden van de RvT zijn m.b.t het jaar 2022 verhoogd met 3,3%.

De vergoeding voor de voorzitter bedraagt op jaarbasis € 13.343. De vicevoorzitter en overige leden van de RvT ontvangen op jaarbasis een vergoeding van € 8.895.

Zelfevaluatie

Op 16 februari 2022 heeft de RvT zijn functioneren in 2021 geëvalueerd. Naast deze jaarlijkse collectieve zelfevaluatie voert de voorzitter ook evaluatiegesprekken met de individuele leden.

In de jaarlijkse zelfevaluatiebijeenkomst heeft de RvT tevens de functioneringsgesprekken van de Remuneratiecommissie met de bestuurders voorbereid. De Remuneratiecommissie heeft over de resultaten daarvan gerapporteerd aan de RvT.

1.2.2 Het toezicht in 2022

De RvT heeft in 2022 vijf keer vergaderd in complete bezetting. Ook kwam de RvT bijeen in een heisessie gericht op het thema Periodieke herijking en rol SLO. In 2022 hebben daarnaast diverse vergaderingen van de audit-, kwaliteits- en remuneratiecommissie plaatsgevonden in complete bezetting.

Naast de jaarlijks terugkerende onderwerpen als jaarrekening, overzicht risico's en beheersmaatregelen en omvang eigen vermogen, periodieke rapportages en begroting heeft het bestuur de RvT voortdurend geïnformeerd over de nasleep van de verhuizing en van corona, en de inbedding van 70 nieuwe medewerkers sinds 2020. Tevens kwam het proces in aanloop naar de Leerstoel en het Research Centre for Curriculum Studies (RCCS) aan de orde. De RvT is positief over de snelheid waarop en de voortgang waarover men wordt geïnformeerd.

De RvT heeft twee keer de Ondernemingsraad ontmoet. In één bijeenkomst is gesproken over de algemene gang van zaken bij SLO. De tweede bijeenkomst was een overlegvergadering tussen het bestuur en de Ondernemingsraad waarin als belangrijkste onderwerp het welbevinden van de medewerkers, de werkcultuur, het werkplekkenbeleid en het integreren van nieuwe collega's zijn besproken.

De RvT werkt aan de hand van een vastgesteld overzicht van accenten van toezicht 2022. Na een terugblik op die van 2021 heeft de RvT geconstateerd dat in 2021 belangrijke stappen zijn gezet, maar de toezichtaccenten gehandhaafd blijven voor 2022. Omdat in januari 2022 een nieuw Kabinet was geïnstalleerd, zou dit de komende drie jaren de volle aandacht krijgen. Dat geldt ook voor uitvoering van de strategie.

Algemeen

In het kader van de strategieontwikkeling, zoals verwoord in de goedgekeurde strategische agenda 2021-2023 en andere relevante interne notities, is geconcludeerd dat SLO zich langs vier sporen zal door ontwikkelen. Dat is geformuleerd als:

1. Het benutten van de ruimte, die het wettelijk kader geeft
2. Verbreding van het werkkerrein van SLO
3. De onafhankelijke positie van SLO moet meer kleur op de wangen krijgen

4. Structurele borging van de kwaliteit van kennis en expertise met een daarbij passende werkwijze binnen en buiten SLO

Ad 1. Het benutten van de ruimte, die het wettelijk kader geeft

Curriculumherziening

Met het nieuwe kabinet is dit een nieuwe fase ingegaan. De Curriculumherziening is gestart met een deel van de kerndoelen voor het basisonderwijs en de onder- en bovenbouw van het voortgezet onderwijs. De wetenschappelijke curriculumcommissie adviseert of de nieuwe kerndoelen en eindtermen voldoen aan de gestelde doelen van overladenheid en kansengelijkheid. De ambitie is dat de actualisatie doorgaat en dat dit nadrukkelijker onder de regie van SLO komt.

In mei 2022 heeft een heisessie OCW met SLO plaatsgevonden, als uitkomst van de bespreking met de directeur-generaal Primair en Voortgezet Onderwijs en twee directeuren in november 2021. Er is afgestemd over werk en rollen in het publieke domein. OCW liet weten dat SLO meer positie mag innemen als onafhankelijk adviseur, en invloed kan uitoefenen op stelselvraagstukken vanuit het curriculum.

In de tweede helft van 2022 kwam het signaal dat de minister een permanente onafhankelijke curriculumcommissie wilde installeren. De positionering en ondersteuning van die Commissie raakte de rol en taak van SLO. Daarover hebben bestuur en RvT een brief geschreven aan de minister voor Primair en Voortgezet onderwijs waarna er kort voor het kerstreces een gesprek met de minister heeft plaatsgevonden. Daarmee leek meer duidelijkheid te ontstaan over de integrale taak van SLO voor het curriculum en ondersteuning van de Commissie. In 2023 wordt dit uitgewerkt.

Het bestuur heeft laten weten dat de minister in januari 2023 SLO heeft bezocht. De minister zal in het voorjaar 2023 aan de Tweede Kamer duidelijkheid geven over de positie van een nieuwe Curriculumcommissie en de rol en taak van SLO ten aanzien van deze Commissie en het curriculum. Dit blijft voor zowel bestuur als RvT een voortdurend aandachtspunt.

Minder afhankelijkheid projectsubsidie

Met OCW wordt overlegd over een andere verhouding tussen de instellingssubsidie en de projectsubsidies, omdat de laatste in recente jaren qua budget veel hoger zijn geworden dan de instellingssubsidie. De instellingssubsidie biedt immers meer zekerheid voor de bedrijfsvoering en de wettelijke taken horen vanuit de instellingssubsidie gefinancierd te worden.

Ad 2. Verbreding werkterrein SLO

Publieke dienstverlening

Het is een strategische doelstelling van SLO, onderschreven door OCW, dat de stichting zich ontwikkelt tot een expertisecentrum voor overheid en onderwijs. Met OCW zijn afspraken gemaakt dat SLO geleidelijk aan publieke (niet-commerciële) dienstverlening zal ontwikkelen.

Ad 3. De onafhankelijke positie van SLO moet meer kleur op de wangen krijgen

Internationale uitkijkpost

SLO wordt geacht voor Nederland een internationale uitkijkpost voor het curriculum te zijn. De voorzitter van het bestuur is in 2023 tevens voorzitter van het Consortium of Institutions for Development and Research in Education in Europe (CIDREE). Internationale ervaringen worden uitgewisseld en waar nodig worden diverse stakeholders, waaronder de RvT daarover geïnformeerd. In 2023 wordt een regulier technisch overleg tussen OCW en SLO over internationalisering ingericht.

Stakeholders, organisatie en verwante organisaties

Kennismaking met de organisatie, stakeholders en bijvoorbeeld collega SLOA-instelling Cito door de RvT is na corona weer opgestart. De wisseling in het Cito bestuur heeft geleid tot uitstel. Een nieuwe afspraak is gepland in het voorjaar van 2023.

De RvT heeft op 21 november 2022 kennis gemaakt met de Adviesraad SLO.

Tijdens eerdergenoemde heisessie is invulling gegeven aan het contact van de RvT met SLO-medewerkers, door presentatie en informatie over de Nieuwe Leerweg vmbo (praktijkgerichte examenprogramma's) en HavoP.

Ad 4. Structurele borging van de kwaliteit van kennis en expertise met een daarbij passende werkwijze binnen en buiten SLO

Kwaliteitsborging

In 2022 is een intern kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld dat in 2023 wordt geïmplementeerd. Tevens is de afdeling A&O opnieuw ingericht.

De realisatie van een leerstoel hoogleraar Curriculum Studies wordt begin 2023 een feit. De RvT heeft de structurele samenwerking SLO met UvA in het Research Center in oktober 2022 goedgekeurd zodat SLO en de afdeling Pedagogische en Onderwijswetenschappen (POW; Faculteit der Maatschappij en Gedragwetenschappen, Universiteit van Amsterdam) een Research Centre for Curriculum Studies hebben kunnen oprichten. In het

RCCS zullen onderzoekers vanuit verschillende disciplines samenwerken op het gebied van wetenschappelijk onderzoek naar curriculumstudies. Hiermee wordt een nog sterkere positie en de wetenschappelijke kwaliteit bij SLO geborgd.

Andere werkcultuur

Onder andere door effecten corona op het werk van SLO zowel voor de medewerkers als de samenwerking met de scholen en het aantal nieuwe medewerkers heeft de cultuur van (samen)werken veel aandacht van het bestuur.

Het bestuur heeft hierover intern en met de Ondernemingsraad afspraken gemaakt. De RvT heeft hieraan ook aandacht besteed in het overleg met de Ondernemingsraad en invulling gegeven aan de klankbordrol richting bestuur. Het bestuur informeert de RvT tijdens elke RvT-vergadering over de voortgang.

Financiën

De RvT is middels twee 4-maandsrapportages tussentijds geïnformeerd over de financiële positie van SLO. In februari en september is een risicoanalyse besproken. Tevens is in september de bandbreedte voor het Eigen Vermogen vastgesteld naar aanleiding van de afspraak dat deze jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld.

De van een goedkeurende controleverklaring voorziene jaarrekening 2021 is door de RvT unaniem goedgekeurd. De RvT heeft het bestuur naar aanleiding van de goedkeuring van de jaarrekening over 2021 décharge verleend voor het gevoerde beheer en beleid. De RvT heeft de begroting 2022 goedgekeurd.

De RvT heeft eind 2022 het functioneren van de accountant geëvalueerd en besloten het contract met Van Ree accountants met twee jaar te verlengen met de mogelijkheid nog een keer te verlengen met twee jaar.

(Interne) organisatie

De interne strategie 'Curriculumontwikkeling: een samenspel' laat zien hoe de organisatie wordt vormgegeven om de ambities van de "Strategische Agenda 2021-2023" van SLO te realiseren. Samen met de gegeven financiële kaders van OCW is deze interne strategie leidend voor de werkzaamheden en manier van werken. De RvT heeft de aandachtspunten uit de ingerichte ontwikkelagenda ondergebracht onder de accenten van

toezicht. De RvT ziet dat SLO resultaten boekt om vorm te geven aan de Strategische Agenda en is van mening dat SLO op dit vlak in control is.

1.2.3 Ten slotte

Nu er meer zicht en perspectief komt over de actualisatie van het curriculum, komt er meer elan en nieuwe uitdaging voor medewerkers en bestuur. Ook lijkt er meer zekerheid te komen door verschuiving naar ruimere instellingssubsidie, minder projectsubsidie en door de pilot met meerjaren projectsubsidie.

De waardering van de RvT gaat uit naar de medewerkers en het bestuur, die vaak onder lastige en soms ook onzekere omstandigheden met veel inzet en betrokkenheid een bijdrage hebben gegeven aan een gezonde toekomst van SLO. Wij willen medewerkers en het bestuur daarvoor hartelijk danken.

Amersfoort, 1 juni 2023

w.g.

drs. J.H. van der Vegt, voorzitter Raad van Toezicht

1.3 Inhoudelijk verslag activiteiten 2022

Deze paragraaf bevat het verslag van de belangrijkste inhoudelijke thema's waaraan SLO in 2022 heeft gewerkt.

Kennisontwikkeling en kwaliteit

SLO zet haar curriculumexpertise optimaal in voor en in het onderwijs, met het doel een inspirerend en doordacht curriculum te ontwikkelen en daarmee bij te dragen aan een verhoging van de kwaliteit van het funderend onderwijs.

Bij een doordacht curriculum hoort continu investeren in de kwaliteit van curriculumontwikkeling. Daarom zijn er in 2022 verschillende activiteiten verricht gericht op het bevorderen, onderzoeken en evalueren van de kwaliteit van de producten en diensten van SLO. Daarnaast zorgden we ervoor dat iedere curriculumontwikkelaar relevante beschikbare wetenschappelijke kennis ontsloten is. Voor de verdere kennisontwikkeling gericht op het curriculum en SLO-producten en -diensten hebben we ons ingezet voor de onderstaande lijnen.

- Ontwikkeling en implementatie van een SLO-breed kwaliteitskader.
- Ondersteuning van onderzoekmatig werken en formatief evalueren in ontwikkelprojecten en het binnen SLO als geheel stimuleren van een onderzoekmatige cultuur.
- Professionalisering van curriculumontwikkelaars binnen SLO.
- Bijdragen aan wetenschappelijke kennisontwikkeling over curriculum, curriculumontwikkeling en curriculumimplementatie.
- Monitoring om zicht te krijgen op de implementatie van een aantal ontwikkelde curriculumproducten.

In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen voor een overkoepelend state of the art rapport over het curriculum. Er is naar de juiste focus gezocht, een thema bepaald en een tijdpad uitgewerkt. Het rapport zal in het voorjaar van 2024 worden gepresenteerd.

Ook heeft SLO de samenwerking met de Universiteit van Amsterdam verder vorm gegeven. Beide organisaties hebben besloten samen een Research Center for Curriculum Studies in te gaan richten. In dit centrum zullen UvA-onderzoekers en SLO-collega's samenwerken aan het onderzoek naar het curriculum, met als doel om bij te dragen aan de kwaliteit van het curriculum in de schoolpraktijk. De procedure voor een leerstoelhouder is in 2022 afgerond. Zowel het research center als de hoogleraar zullen in 2023 formeel starten.

Ten behoeve van kennisontwikkeling en expertiseonderhoud hebben we in 2022 trendanalyses opgeleverd op het gebied van Erfgoed, Wetenschap en

Techniek in het primair onderwijs, Bewegen en Sport en toetsing. Daarnaast zijn netwerken onderhouden of uitgebreid, conferenties bezocht, (bijdragen aan) artikelen en nieuwsbrieven geschreven.

De ontsluiting van kennis over het curriculum gebeurt via vakportalen en themapagina's. Op de website hebben we de vakspecifieke en generieke content voortdurend geactualiseerd, aangevuld met nieuwe (thema)pagina's. In de verschillende programma's (actualisatie, basisvaardigheden, praktijkgerichte programma's) is gebruik gemaakt van de ontwikkelde kennis. Voor peil.onderwijs heeft SLO domeinbeschrijvingen opgeleverd voor: kunstzinnige oriëntatie (po), schrijfvaardigheid (vo), mondelinge taalvaardigheid (po) en rekenvaardigheid (vo en vso). Onze curriculumexperts hebben op verschillende manieren meegedacht over het onderzoek en meegelezen met publicaties.

We hebben in 2022 (verder) gewerkt aan het curriculumbewust handelen en versterken van curriculumbekwaamheid in de onderwijspraktijk bij teacher leaders, schoolleiders, ondersteuners en opleiders t.b.v. curriculumontwikkeling op school.

SLO draagt in het kader van kennisdeling bij aan diverse internationale activiteiten, zoals CIDREE-netwerk, OECD Education 2030 en Funthink. Tevens droegen we bij aan de kennisinfrastructuur op landelijk niveau door samenwerking in netwerken en met stakeholders. Het gaat dan om ondersteuning van landelijke netwerken (profielenberaad, VO-HO netwerken, 10-14 onderwijs, ELWIer-netwerk, ECENT-netwerk) en bijdragen aan conferenties van partners (bv. Panama-conferentie, ECENT-ELWIer conferentie, VO-congres, etc.)

Naast het verder ontwikkelen van Leerplan In Beeld zijn verscheidene initiatieven genomen om aan te sluiten bij het groeifonds Impuls Open Leermaterialen. Zowel vanuit digitalisering leermiddelen als vanuit meer de curriculuminhoudelijke projecten is daarin (beperkt) samengewerkt. Bedoeling is deze samenwerking in 2023 verder te formaliseren en waar mogelijk uit te breiden.

Curriculumbijstelling

SLO heeft in 2022 uitvoering gegeven aan de opdracht van de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs voor het bijstellen van de kerndoelen primair onderwijs, onderbouw voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs, alsmede voor de bijstelling van examenprogramma's voor vmbo, havo en vwo. Het betreft meerjarige trajecten. In het eerste ontwikkeljaar 2022 zijn indrukwekkende stappen gezet om de bijstelling te organiseren, communicatie te verzorgen en de

eerste tussenproducten op te leveren. De daadwerkelijke realisatie van conceptkerndoelen en conceptexamenprogramma's vindt plaats in de loop van 2023, 2024 en daarna.

Het initiële plan ging uit van de start per 2022 van negen leergebieden voor de kerndoelen. Na politieke besluitvorming in april 2022 is conform bijgestelde opdracht gestart met vier prioritaire leergebieden in 2022.

Het bijstellen van de kerndoelen wordt in twaalf maanden uitgevoerd conform de kwaliteitscriteria in de werkopdracht voor de leergebieden Nederlands, rekenen en wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. Curriculumexperts, leraren en vakexperts zijn in afzonderlijke teams gestart met deze ontwikkeling. Voor aanvullende expertise en het realiseren van draagvlak en betrokkenheid is op gezette tijden gereflecteerd op de (tussen)opbrengsten. Hiervoor zijn toetsexperts, wetenschappers, vakverenigingen, beroepsverenigingen en uitgevers betrokken. Deze zijn samengebracht in een advieskring.

Parallel is gestart met het actualiseren van conceptexamenprogramma's voor Nederlands, moderne vreemde talen, natuurwetenschappelijke vakken, wiskunde, maatschappijleer, Fries en de Klassieke talen. In de aanpak worden de examenprogramma's in 24 maanden voor vmbo, havo en vwo tegelijkertijd (in samenhang) binnen één vakvernieuwingscommissie bijgesteld. De vakvernieuwing Rekenen-Wiskunde vmbo was al gestart en heeft in 2022 haar conceptprogramma's opgeleverd.

SLO coördineert het gehele programma, levert curriculumexpertise en ondersteuning aan de teams/commissies en externe procesregisseurs. SLO verzorgt eveneens de (interne) kwaliteitszorg van het programma door inhoudelijke ondersteuning bij de ontwikkeling van conceptkerndoelen en conceptexamenprogramma's.

Basisvaardigheden

In 2022 is SLO gestart met het programma basisvaardigheden. In het kader van dit programma heeft SLO in 2022 in kaart gebracht wat de basisvaardigheden zijn en wat de leergebieden taal-Nederlands en rekenen-wiskunde inhouden binnen het grotere geheel van leerlijnen, kerndoelen en referentieniveaus. Op het platform basisvaardigheden binnen de website van SLO is bestaande kennis toegankelijk gemaakt met als doel het onderwijsveld te helpen bij het versterken van de basisvaardigheden van hun leerlingen. Daarnaast is kennis ontsloten door publicaties en presentaties tijdens relevante bijeenkomsten met doelgroepen zoals leerlingpopulaties, leraren, IB-ers, RT-ers, schoolleiders en onderdelen van de educatieve keten. In 2023 brengt SLO in kaart wat

de basisvaardigheden voor burgerschap en digitale geletterdheid inhouden en met welke adviezen wij deze twee leergebieden kunnen versterken.

Omdat het speelveld breed is en vele stakeholders betrokken zijn bij de basisvaardigheden, is door SLO in 2022 het speelveld rond basisvaardigheden in kaart gebracht. Er is gerichte samenwerking gezocht waar expertise elkaar versterkt en aanvult. Voorbeelden daarvan zijn de oprichting van een klankbordgroep en de inrichting van overlegstructuren met de Inspectie van het Onderwijs. SLO heeft ten slotte een onafhankelijke en regisserende rol gepakt in het signaleren, prioriteren en agenderen van ontwikkelingen rondom basisvaardigheden in het funderend onderwijs vanuit het perspectief van een samenhangend curriculum.

Sterk Beroepsonderwijs

SLO werkt aan het vormgeven van de nieuwe leerweg door examenprogramma's voor praktijkgerichte programma's samen met betrokkenen uit het veld te maken, te beproeven en te communiceren. In 2022 heeft SLO conform opdracht van OCW dertien conceptexamenprogramma's opgeleverd voor praktijkgericht vmbo gl/tl, bestaande uit zes herziene en zeven nieuwe versies. Bij de totstandkoming van deze examenprogramma's is gewerkt met (door)ontwikkelgroepen per programma. Steeds is afgestemd met de betrokken platforms van de verschillende programma's om ervoor te zorgen dat de juiste inhoud en opgenomen zijn.

De conceptexamenprogramma's worden door pilotscholen beproefd in verschillende cohorten in het schooljaar 2022-2023. Het doel is om de examenprogramma's in de schoolpraktijk te toetsen en waar nodig bij te stellen. Het aantal pilotscholen is in 2022 toegenomen tot ruim 150 pilotscholen. Naast het toetsen en bijstellen van de examenprogramma's worden ook andere zaken in de pilot uitgevoerd en uitgetest in intensieve samenwerking met partner-organisaties, zoals platform SPV, platform VNO-NCW, MBO Raad, Platform Techniek, VO-raad, Havo-platform.

De pilotbegeleiding door SLO bestaat onder andere uit online en fysieke landelijke bijeenkomsten, werkmiddagen, online vragenuurtjes en schoolbezoeken. De handreiking praktijkgerichte programma's is verrijkt ter ondersteuning van het door scholen te ontwikkelen onderwijsprogramma. De minister wil de pilots gebruiken om te kijken hoe de praktijkgerichte programma's een zo optimaal mogelijke bijdrage kunnen leveren aan de versterking van het vmbo. Daartoe is op verzoek van OCW een leerplankundig advies opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over het aanbod van de praktijkgerichte programma's als erkend vak.

In 2022 heeft SLO tevens ondersteund in de communicatie rond de Nieuwe Leerweg door de communicatiekanalen van de Nieuwe Leerweg te verbeteren en te verfrissen. Hiertoe heeft SLO bijvoorbeeld een nieuwe website ingericht, de digitale community onderhouden en inspirerende webinars georganiseerd.

Curriculumonderhoud

Met ingang van 2022 heeft SLO de projecten die het reguliere onderhoud en de doorontwikkeling van specifieke onderdelen van het curriculum betreffen, gebundeld in een samenhangende aanpak Curriculumonderhoud. Binnen deze aanpak maken we in projecten werk van ondersteunende activiteiten en taken op landelijk niveau ter bevordering van de kwaliteit van het (landelijk) curriculum en de afsluiting daarvan. Dit betreft veelal meerjarige trajecten.

Zo is in 2022 het meerjarige project ondersteuning Informatica afgerond. In het najaar zijn de modules van de gehele leerlijn opgeleverd. Een mooi succes om dit relatief nieuwe keuzevak de inhoud te geven waar de leerling van nu behoefte aan heeft. De ontwikkelde modules zijn inmiddels overgedragen aan de vakvereniging I&I (Informatica en Digitale Geletterdheid).

In 2022 heeft SLO binnen het project Jonge Kind aandacht besteed aan kennis en ondersteuning rond het stimuleren en begeleiden van de ontwikkeling van jonge kinderen in de voor- en voerschoolse educatie. Het doelbewust handelen van pedagogisch medewerkers en onderbouwleerkrachten heeft hierbij centraal gestaan. Er zijn bijvoorbeeld inhoudskaarten opgesteld over kunstzinnige oriëntatie voor kleuters en digitale geletterdheid voor peuters. Op andere gebieden, zoals talentstimulering en spelbegeleiding, zijn handreikingen gemaakt. Diverse activiteiten zijn uitgevoerd om kennis te verspreiden rond keuzes voor Kindvolgsystemen. Ten slotte heeft SLO langs meerdere kanalen kennis gedeeld over dit vakgebied, waaronder via de website Jonge Kind, netwerkbijeenkomsten en masterclasses.

Op verzoek van belangenorganisaties uit het onderwijsveld ontwikkelt SLO concept examenprogramma's voor de praktijkgerichte keuzevakken voor het havo (HavoP). Het doel van praktijkgerichte keuzevakken is dat er daadwerkelijke beroepsoriëntatie wordt uitgevoerd. Leerlingen kunnen daardoor enerzijds bewuster een keuze kunnen maken voor het vervolgonderwijs. Anderzijds zou de blik op de toekomst voor de leerling een motivatie-verhogend effect hebben. Op de deelprojecten Havo-educatie en HavoP (Technologie en Maatschappij) heeft SLO in 2022

concept examenprogramma's opgeleverd die - mits voldoende deelname - de komende jaren op diverse scholen beproefd gaan worden.

Naast bovenstaande trajecten stak SLO tijd en energie in de ondersteuning van de invoering van de nieuwe wetgeving rond burgerschap en de ontwikkeling van het leergebied digitale geletterdheid.

Rond hoogbegaafdheid en talentontwikkeling hebben we bijgedragen aan het desbetreffende onderwijsaanbod in het po en vo. Langs de weg van de interactieve website Talentstimuleren.nl hebben we bijvoorbeeld gewerkt aan het verzamelen, ontwikkelen, verspreiden en vergroten van kennis en ervaringen over (zeer) getalenteerde leerlingen. De website werkt tevens faciliterend voor de regionale talentnetwerken. De website is inmiddels overgedragen aan een andere partij.

SLO geeft in opdracht van het ministerie van OCW uitvoering aan curriculumondersteuning op Sint Eustatius, Saba en Bonaire. Het betreft een meerjarige opdracht die ook na 2022 nog doorloopt. In 2022 zijn in samenwerking met relevante partijen niet alleen toetswijzers en domeinbeschrijvingen opgeleverd. Ook is hard gewerkt aan de (door)ontwikkeling van leerlijnen Nederlands als Vreemde Taal, Engels, Papiaments en Rekenen.

Naar aanleiding van de voor Nederland tegenvallende Pisa-resultaten heeft SLO vanaf 2020 het leesoffensief ondersteund. SLO heeft in samenwerking met de betreffende vakvereniging bijgedragen aan de ontwikkeling en toetsing van leerplanproducten. Het gaat om leerplanproducten waarmee het onderwijs in begrijpend lezen voor leerlingen van 12-15 jaar kan worden verbeterd. De producten en de opgedane expertise kunnen deel gaan uitmaken van professionaliseringstrajecten voor docenten Nederlands en docenten in andere leerdomeinen, die leerlingen willen helpen bij het begrijpen van teksten in hun leerdomein. In 2022 is deze activiteit met succes afgerond, na overdracht van de opgedane kennis en expertise aan onderwijsveldpartijen die hiermee verder gaan.

Om leerdoelgericht handelen in de klas te versterken, heeft SLO zich ingezet om kennis over formatief evalueren laagdrempelig te verspreiden en te verduurzamen. Samen met lerarenopleiders, experts en scholen is een up to date toolkit ontwikkeld. De website over formatief evalueren is onder andere hiermee versterkt. Daarnaast heeft SLO sessies voor scholen en leernetwerken voor lerarenopleiders georganiseerd waarin goede praktijken en onderzoeken worden gedeeld.

Een aantal staande taken heeft SLO zoals elk jaar ook in 2022 opgepakt:

- De organisatie van de Olympiades in samenwerking met vakverenigingen Olympiades.
- Bijdragen aan syllabuscommissies en schoolexamens.
- De vernieuwing van beroepsgerichte vakken in het vmbo, zoals Economie en Ondernemen.
- Ondersteuning in het primair onderwijs bij het anders omgaan met methodes en doelgericht werken.
- De inzet van onze kennis in voor de ontwikkeling en implementatie van het curriculum en van toetsing en verantwoording op scholen.

Actief opererend als expertisecentrum voor het curriculum, heeft SLO zo als betrouwbare kennispartner kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs.

Communicatie

SLO streeft ernaar dat voor iedere leraar en schoolleider vindbaar en begrijpelijk is hoe je op school de landelijke onderwijsdoelen toepast voor een inspirerend en doordacht curriculum. Actieve communicatie, interactie en kennisdeling met onze stakeholders en doelgroepen draagt bij aan onze profilering als expertisecentrum voor het curriculum en maakt onze bijdrage aan het onderwijs zichtbaar. Hierdoor weten partijen in het onderwijs ons te vinden en kunnen ze zodoende gebruik maken van onze kennis, expertise en producten ten behoeve van goed onderwijs.

SLO en het werk dat wij doen voor het onderwijs waren in 2022 goed zichtbaar en vindbaar voor de doelgroep via onze eigen middelen, media en kanalen, via relevante publieke media én tijdens belangrijke congressen. Het gaat hierbij om zichtbaarheid van 1) onze rol als expertisecentrum voor het curriculum, 2) de ondersteuning die we bieden aan het onderwijs op het gebied van basisvaardigheden, 3) het belang en de voortgang van de actualisatie van de kerndoelen en examenprogramma's en 4) het belang van curriculumbewuste keuzes in het onderwijs.

Daartoe maakten we diverse artikelen in vakbladen, werkten we aan het beheer en onderhoud van onze digitale informatiekkanalen en monitorden we ons bereik. We traden op als kennispartner van de Nationale Onderwijsweek en bereidden de Nationale Onderwijstentoonstelling van januari 2023 voor.

Intern investeerden we in de professionalisering van SLO-collega's op het gebied van communicatie, bijvoorbeeld door de organisatie van een pair writing training voor nieuwe collega's. Ook verzorgden we interne

informatievoorziening via Lexis Nexis en ons eigen intranet. SLO ontwikkelde in 2022 met externe ondersteuning een nieuwe corporate communicatiestrategie en startte in 2022 met de concretisering en implementatie daarvan. Onze corporate website is uitgebreid met het onderdeel 'werken bij SLO'.

In 2022 heeft SLO op het gebied van communicatie minder doorontwikkeling kunnen realiseren en minder strategische stappen kunnen zetten dan beoogd. Dit als gevolg van een personele onderbezetting door ziekte, verlof en een krappe arbeidsmarkt. Onze capaciteit is steeds met voorrang gestoken in communicatie over inhoudelijke projecten en programma's waarmee we het onderwijsveld direct konden dienen. In 2023 denken we meer energie te kunnen steken in de doorontwikkeling van onze communicatieve infrastructuur en communicatie op meer strategisch niveau.

2. Financiële informatie

2.1 Financiële positie

	31-12-2022		31-12-2021	
Op korte termijn beschikbaar				
Vorderingen	341.622		161.402	
Liquide middelen	17.885.874		17.767.156	
Liquiditeitssaldo		18.227.496		17.928.558
Af: Kortlopende schulden		13.366.791		13.054.222
Werkkapitaal		4.860.705		4.874.337
Vastgelegd op lange termijn				
Materiële vaste activa		1.059.121		1.182.368
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen		5.919.826		6.056.704
Deze financiering vond plaats met				
Eigen vermogen		5.672.657		5.870.450
Voorzieningen		247.169		186.252
		5.919.826		6.056.702

Het eigen vermogen is per ultimo 2022 gedaald van € 5.870k naar € 5.673k.

Dit is het gevolg van het negatieve exploitatieresultaat van - € 198k.

Het eigen vermogen bestaat uit het Bestemmingsfonds publiek (€ 1.085k) en het vrije vermogen (€ 4.588k).

2.2 Financiële kengetallen

Kengetal	Definitie kengetal	interne norm	2022	2021
Rentabiliteit	Totaal resultaat/Totaal baten	Tussen -2% en +2%	-1%	-4%
Solvabiliteit 1	Eigen vermogen/Totaal vermogen	> 30%	29%	31%
Solvabiliteit 2	(Eigen vermogen + voorzieningen/Totaal vermogen	Tussen 1 en 1,4	31%	32%
Weerstandvermogen *	Verwachte weerstandscapaciteit / benodigde weerstandvermogen	Tussen 1 en 1,4	1,13	1,28
Current ratio	Vlottende activa inclusief liq.mid./vlottende passiva	> 1	1,36	1,37

* De berekening van het weerstandvermogen is veranderd.

Het werd vorig jaar berekend door de uitkomst van het eigen vermogen te delen door de totale baten. Nu is de rekenmethode van het risicomanagement

overgenomen en wordt het berekend door de vrije reserve (zie balans) te delen door het benodigde weerstandsvermogen voor de bufferfunctie (€ 4.050k in 2022, € 3.731k ultimo 2021). Deze ratio is gedaald naar 1,1, doordat het benodigde weerstandsvermogen is gestegen en de vrije reserve is gedaald. Met een weerstandsratio van ten minste 1 wordt tot uitdrukking gebracht dat iedere euro die SLO als risico loopt, wordt afgedekt door tenminste één euro uit de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een weerstandsratio tussen de 1 en de 1,4 is voldoende en ook gewenst. Het uitgangspunt van SLO is dat er niet meer middelen hoeven te worden aangehouden dan noodzakelijk is.

Alle kengetallen voldoen aan de interne norm en daarom is er naar onze mening sprake van een voldoende vermogenspositie.

3. Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027

	Concept					
	realisatie	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming
Baten	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Baten instellingssubsidie	€ 10.419.950	€ 10.850.000	€ 11.284.000	€ 11.622.520	€ 11.971.196	€ 12.330.331
Baten curr. bijstelling	€ 4.931.231	€ 11.652.407	€ 11.113.852	€ 7.451.619	€ 2.979.007	€ 3.636.595
Baten sterk beroepsonderwijs	€ 1.502.263	€ 1.468.570	€ 1.315.900	€ 1.388.798	€ 1.245.251	€ 1.320.225
Baten overige projectsubsidies	€ 717.118	€ 843.753	€ 791.578	€ 592.891	€ 610.678	€ 628.998
Opbrengsten uit detacheringen	€ 271.143	€ 282.285	€ 141.038	€ 124.145	€ 19.081	€ 19.653
Baten educatieve uitgevers	€ 52.295	€ 5.000	€ 5.200	€ 5.356	€ 5.517	€ 5.682
Baten niet SLOA	€ 147.127	€ 304.310	€ 415.043	€ 427.494	€ 440.319	€ 466.453
Totaal baten	€ 18.041.127	€ 25.406.325	€ 25.066.611	€ 21.612.823	€ 17.271.049	€ 18.407.939
Lasten						
Lonen en salarissen	€ 10.187.815	€ 11.691.262	€ 11.770.459	€ 11.005.008	€ 10.102.823	€ 10.628.678
Overige personele kosten	€ 1.311.350	€ 2.051.827	€ 2.041.867	€ 1.906.448	€ 1.739.266	€ 1.807.878
Afschrijvingskosten	€ 264.926	€ 236.920	€ 254.117	€ 269.446	€ 245.123	€ 219.072
Huisvestingslasten	€ 575.135	€ 735.086	€ 778.273	€ 720.760	€ 731.633	€ 753.132
Administratie en beheer	€ 719.411	€ 687.620	€ 745.669	€ 583.295	€ 502.572	€ 521.269
IT, inventaris en apparatuur	€ 377.983	€ 359.880	€ 374.275	€ 382.383	€ 390.735	€ 399.337
Projectkosten	€ 4.865.850	€ 9.783.465	€ 9.114.437	€ 6.863.467	€ 3.724.699	€ 4.127.165
Totaal lasten	€ 18.302.470	€ 25.546.060	€ 25.079.097	€ 21.730.808	€ 17.436.851	€ 18.456.531
Financiële baten en lasten						
Rentebaten	€ 63.819	€ 25.000	€ 23.000	€ 21.000	€ 17.000	€ 15.000
Resultaat na belastingen	€ -197.519	€ -114.735	€ 10.514	€ -96.984	€ -148.802	€ -33.592
Uitgaven t.l.v. eigen vermogen	€ 198.894	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -20.000	€ -20.000

4. Balans per 31 december 2022

Activa	2022	2021
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Inv.verbouwing Amersfoort	835.098	946.421
Inventaris	53.205	63.873
Hard-/software	167.145	105.567
CMS	3.673	66.507
Totaal materiele activa	1.059.122	1.182.367
Vlottende activa		
Debiteuren	94.614	18.682
Overige vorderingen	-	-3.739
Overlopende activa	251.720	146.459
Liquide middelen		
Tegoeden bank- en girorekening	17.883.466	17.763.563
Kasmiddelen	2.408	3.593
Totaal vlottende activa	18.232.208	17.928.558
Totaal activa	19.291.330	19.110.925

Passiva	2022	2021
Eigen vermogen		
Bestemmingsfonds publiek	1.085.000	1.085.000
Vrije reserve	4.587.424	4.785.450
Totaal eigen vermogen	5.672.424	5.870.450
Voorzieningen		
Voorzieningen	247.169	186.252
Kortlopende schulden		
Onderhanden werk projectkosten	-	-
Gedeclareerde termijnen	8.678.185	10.134.556
Crediteuren	951.052	721.656
Schuld aan ministerie van OCW	985.173	435.925
Loonheffing	694.543	484.290
Omzetbelasting	40.122	10.625
Schulden ter zake van pensioenen	177.281	148.012
<u>Overlopende passiva</u>		
Vakantietoeslag	350.059	294.986
Vakantiedagen	493.495	485.239
Accountants- en administratiekosten	24.974	23.570
Overige overlopende passiva	976.853	315.363
Totaal kortlopende schulden	13.371.738	13.054.222
Totaal passiva	19.291.330	19.110.924

5. Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Verschil	Realisatie 2021
Baten				
<u>Baten projecten</u>				
Baten Instellingssubsidie	10.503.446	11.000.092	-496.646	10.472.615
Baten Actualisatie curriculum	4.943.600	13.200.952	-8.257.352	1.462.092
Baten VMBO	1.513.008	1.175.000	338.008	0
Baten projectsubsidies overig	716.945	641.843	75.102	1.675.040
Baten uit detacheringen	271.143	212.530	58.613	234.275
Royalty's educatieve uitgevers	52.295	5.000	47.295	8.664
Baten niet - SLOA	147.127	132.500	14.627	77.037
Totaal baten	18.147.564	26.367.917	-8.220.353	13.929.723
Lasten				
<u>Personeelskosten</u>				
Salariskosten	10.348.977	10.380.704	-31.727	8.889.671
Overige personeelskosten	1.280.321	2.262.679	-982.358	1.708.826
Totaal personeelskosten	11.629.298	12.643.383	-1.014.085	10.598.497
Afschrijvingen	264.926	263.356	1.570	273.131
Huisvestingslasten	575.134	631.153	-56.019	448.055
Administratie en beheer	696.223	818.074	-121.851	739.008
Inventaris en apparatuur	377.983	430.000	-52.017	312.266
Totaal instellingskosten	1.914.267	2.142.583	-228.316	1.772.460
Projectkosten instelling	1.217.339	1.110.697	106.642	1.080.311
Projectkosten Actualisatie curriculum	2.989.021	9.907.240	-6.918.219	664.565
Projectkosten VMBO	268.153	108.500	159.653	0
Projectkosten projectsubsidies overig	312.609	316.644	-4.035	311.462
Projectkosten niet-SLOA	78.727	92.000	-13.273	67.995
Totaal projectkosten	4.865.847	11.535.081	-6.669.234	2.124.332
Totale lasten	18.409.412	26.321.047	-7.804.993	14.495.289
Financiële baten en lasten				
Rentebaten	63.819	0	63.819	0
Resultaat na belastingen	-198.027	46.870	-244.898	-565.566

Over 2022 is een negatief resultaat (op nacalculatie) behaald van - € 198k. Dit wordt veroorzaakt door het feit, dat SLO de eenmalige uitkering, die in 2022 buiten de CAO om aan het personeel is betaald, niet bij OCW in rekening heeft gebracht. De uitkering komt ten laste van het vrije vermogen.

6. Kasstroomoverzicht

	31-12-2022		31-12-2021	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	-197.519		-565.566	
Gecorrigeerd voor:				
Afschrijvingen incl boekverlies/winst	265.110		277.802	
Rentebaten, niet ontvangen in het boekjaar			-	
		67.591		-287.764
Mutaties in:				
Voorzieningen		-60.917		-48.927
Vorderingen	-184.932		53.933	
Kortlopende schulden	317.516		8.628.640	
Mutatie werkkapitaal		132.584		8.682.573
Subtotaal mutaties		71.667		8.633.646
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		139.258		8.345.882
Ontvangen rentebaten		63.819		0
Betaalde winstbelasting m.b.t. operationele act.				
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		203.077		8.345.882
Totaal kasstroom uit investerings-activiteiten		-141.865		-66.657
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		0
Mutatie liquide middelen		61.212		8.279.225
Stand geldmiddelen per 1 januari		17.767.156		9.488.330
Stand geldmiddelen per 31 december		17.885.874		17.767.156
Mutatie liquide middelen		118.718		8.278.826

7. Waarderingsgrondslagen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting. De voornaamste activiteiten hebben betrekking op het bevorderen van kennis- en instrumentontwikkeling op het gebied van leerplanontwikkeling. Doelstelling daarbij is de onderwijsverbetering in Nederland. Daarbij baseert SLO zich op (nationale en internationale) ontwikkelingen in wetenschap, beleid, praktijk en maatschappij en draagt daaraan bij.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften voor de jaarverslaggeving voor niet-onderwijsinstellingen zoals bedoeld in de Wet SLOA 2013. Hierbij is op onderdelen afgeweken van de voorgeschreven modellen omdat dat beter aansluit bij de bedrijfsvoering en beter inzicht geeft in doelstelling en financiering van SLO. Het effect op vermogen en resultaat is nihil.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. De jaarrekening is opgesteld conform richtlijn 640 organisaties zonder winststreven van de Raad van de Jaarverslaggeving.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, als ook van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten bij SLO debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen, crediteuren en overige te betalen posten. Deze financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden de debiteuren, overige vorderingen en geldmiddelen gewaardeerd tegen nominale waarde en de crediteuren en overige te betalen posten tegen de reële waarde.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen die geen deel uitmaken van een handelsportefeuille worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve-rentemethode.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de organisatie omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Materiële vaste activa

De volgende categorieën materiële vaste activa zijn in gebruik:

Categorie	Afschrijvingsperiode (jaren)	Percentage afschrijving (per jaar)
Inrichting/Inventaris	10	10%
Hardware	4	25%
VBM	4	25%
Investerings Amersfoort	10	10%

Inrichting/Inventaris

De inrichting en het inventaris worden gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde, onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de (resterende) economische levensduur met een restwaarde van nul. De gehanteerde afschrijvingsperiode is tien jaar.

Hardware

De hardware wordt gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde, onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de (resterende) economische levensduur met een restwaarde van nul. De gehanteerde afschrijvingsperiode is vier jaar.

VBM

Deze post (Vaste bedrijfsmiddelen) bestaat uit aanschaf, investeringen en afschrijvingen voor het Content management Systeem (CMS).

Investerings Amersfoort

De inrichting en de inventaris ten behoeve van het kantoorpand in Amersfoort worden gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde, onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de (resterende) economische levensduur met een restwaarde van nul. De gehanteerde afschrijvingsperiode is tien jaar.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de organisatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de organisatie garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de organisatie ten behoeve van deze deelneming.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de toekomstige netto-kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief. Voor verkoop worden beschikbare activa gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve en het bestemmingsfonds publiek (egaliseringsreserve) gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

SLO vormt zo nodig voorzieningen voor de volgende zaken:

-Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken betreft een voorziening welke is gevormd voor medewerkers die na langdurige ziekte naar verwachting uit dienst treden.

Ultimo 2022 is de inschatting gemaakt, dat er geen medewerkers zijn van wie dit wordt verwacht en daarom is de voorziening leeg op die peildatum.

-Voorziening jubileum

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, leeftijd en arbeidsduur en blijfkansen. Er is een disconteringsvoet van 1,5% gehanteerd.

De voorziening is verhoogd van € 186k naar € 247k. Dit is nodig vanwege de stijgende formatie, lonen en disconteringsvoet.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend.

Het saldo van projecten uit hoofde van werk in opdracht van derden leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het saldo wordt per project bepaald. Een eventueel noodzakelijke voorziening op een project uit hoofde van werk in opdracht van derden wordt in mindering gebracht op onderhanden projecten.

De onderhanden projecten zijn tegen bestede kosten minus de aan afnemers in rekening gebrachte termijnen op de balans opgenomen. Het saldo is

gecorrigeerd met de in het verslagjaar gerealiseerde kosten van onderhanden projecten, en opgenomen als baten en lasten in de exploitatierekening.

Tenzij dit anders is aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW, wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk)
- het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is en
- er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

-Schuld Ministerie OCW

Met ingang van 1 oktober 2016 heeft SLO als SLOA-gesubsidieerde instelling te maken met de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. Deze heeft betrekking op de programmering en uitvoering vanaf 2017. De nieuwe regeling heeft gevolgen voor de eindafrekening en egalisatiereserve.

De egalisatiereserve is bedoeld om de SLOA-instellingen de mogelijkheid te bieden om, na toestemming van OCW, voor sommige activiteiten meer en voor andere juist minder kosten te maken.

Door de invoering van de egalisatiereserve is een tekort of overschot op een project niet langer meer de aangelegenheid van de projectleider en manager. De gevolgen werken namelijk nu direct door op organisatieniveau en vraagt dan ook om centrale sturing.

Het uitgangspunt bij de instellingssubsidie is dat er op het niveau van subsidiebeschikking wordt afgerekend (egaliseren of terugbetalen indien de egalisatiereserve maximaal is of de doelen niet gerealiseerd zijn). Projectsubsidies (= additioneel) worden ook per project afgerekend maar mogen niet worden geëgaliseerd (dus terugbetalen of bijbetalen).

Tevens dienen bij projecten > € 125.000 afwijkingen van afzonderlijk begrote posten binnen een project te worden toegelicht indien ze afwijken met meer dan 20% met een minimum van € 25.000.

Personeelsbeloningen/pensioenen

SLO heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij SLO. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. SLO betaalt hiervoor premies welke deels door de werkgever wordt betaald en deels door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. SLO heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. SLO heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Opbrengsten projecten

SLOA-opbrengsten

De opbrengsten uit projecten SLOA regulier en incidentele SLOA-opdrachten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum (de zogeheten percentage of completion methode). Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de in het verslagjaar verrichte werkzaamheden. Eventuele batige saldi tussen toegekende subsidie (beschikking) en toegerekende kosten worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds publiek (egalisatiereserve).

Voor een eventueel verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen die in mindering is gebracht op de onderhanden projecten.

Baten overig

De opbrengsten uit de overige niet-SLOA-projecten worden in de staat van baten en lasten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de in het verslagjaar gerealiseerde kosten. Een eventueel positief resultaat wordt genomen na voltooiing van de gehele transactie (de zogeheten completed contract methode).

Aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen

Dit is niet van toepassing bij SLO.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting. Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Er wordt uitsluitend een actieve belastinglatentie opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Actieve belastinglatenties worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

8. Toelichting op de balans

8.1 Materiele vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa ziet er als volgt uit:

	Inrichting/ inventaris	Hardware	VBM*	Verbouw	Inv. Amersfoort	Totaal
Stand per 1 januari 2022						
Aanschafprijs	519.667	491.693	344.104	137.355	1.113.227	2.606.046
Cumulatieve afschrijvingen en waardevermindering	-455.794	-386.126	-277.597	-137.355	-166.807	-1.423.679
Boekwaarde	63.873	105.567	66.507	0	946.420	1.182.367
Mutaties in de boekwaarde:						
Investerings		141.865				141.865
Desinvesteringen (aanschafwaarde)		-920				-920
Afschrijvingen	-10.667	-80.102	-62.834		-111.323	-264.926
Afschrijving op desinvesteringen (Cumulatieve afschrijvingen)		735				735
Saldo	-10.667	61.579	-62.834	0	-111.323	-123.245
Stand per 31 december 2022						
Aanschafprijs	519.667	632.638	344.104	137.355	1.113.227	2.746.992
Cumulatieve afschrijvingen en waardevermindering.	-466.462	-465.493	-340.431	-137.355	-278.129	-1.687.870
Boekwaarde	53.206	167.145	3.673	0	835.098	1.059.122

* De post VBM (Vaste bedrijfsmiddelen) bestaat uit aanschaf, investeringen en afschrijvingen voor het Content Management Systeem (CMS).

8.2 Specificatie van de rest van de balans per 31 december 2022

	2022	2021
Debiteuren		
Debiteuren	94.614	18.682
Overige vorderingen		
BTW te vorderen verlegd	0	-3.739
	0	-3.739
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	13.450	20.825
Nog te ontvangen bedragen	57.928	11.687
Transitorische posten	180.342	113.947
	251.720	146.459
Tegoeden bank- en girorekening		
ING Betaalrekening 66.48.64.880	310.225	240.878
Schatkist RC	17.573.241	17.522.720
Kruisposten	0	-35
	17.883.466	17.763.563
Kasmiddelen		
Kas	2.408	3.593
Totaal activa	19.291.330	19.110.925

De post debiteuren is sterk gestegen in 2022 door een grote openstaande post bij Cito ad € 63k, die inmiddels is betaald.

Passiva	2022	2021
Bestemmingsfonds publiek	1.085.000	1.085.000
Vrije reserve		
Onverdeeld resultaat	-198.028	-565.567
Vrije reserve	4.785.451	5.351.017
	4.587.424	4.785.450
Overige voorzieningen		
Voorziening jubileumuitkering	247.169	186.252
Onderhanden werk projectkosten		
Vooruit ontvangen termijnen BTW	11.757	0
Vooruitontvangen termijnen geen BTW	154.217	179.534
Vooruitontvangen termijnen SLOA additioneel	8.512.211	9.955.022
	8.678.185	10.134.556
Crediteuren	951.052	721.656
Schuld aan ministerie van OCW		
Te vorderen SLOA innovatie/R&D	-19.890.180	-22.625.002
Ontvangen SLOA innovatie/R&D	16.692.261	22.519.133
Onderhanden werk aanv. project.	-8.512.211	-9.955.022
OCW te verrekenen subsidie		
Innovatie	-7.593.883	-12.128.186
OCW te ontvangen voorschot		
Innovatie	20.289.186	22.625.002
	985.173	435.925
	2022	2021
Loonheffing		
Bijdrage WNPAAWW	-2	4
Loonheffingen	694.545	484.286
	694.543	484.290
Omzetbelasting		
BTW af te dragen hoog (verkopen)	6.712	2
BTW te vorderen verlegd (inkopen)	3.738	
BTW afdracht	29.672	10.623
	40.122	10.625
Schulden ter zake van pensioenen		
Premie ABP Pensioen /NP	164.625	119.017
Premie VUT/FPU	0	16.247
Premie ABP AOP	0	4.180
Netto salarissen	10.830	6.742
Tussenrekening voorschotten salaris	1.826	1.826
	177.281	148.012
Vakantietoelage		
Reservering vakantietoelage	350.059	294.986
Vakantiedagen		
Schuld vakantiedagen	493.495	485.239
Accountants- en admin. kosten		
Nog te betalen accountantskosten	24.974	23.570
Overige overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	976.853	315.363
Totaal passiva	19.291.330	18.924.673

De post crediteuren is sterk gestegen in 2022, doordat de betaling van de afrekening met OCW over 2021 ad € 417k pas in januari 2023 is gedaan. De post overige overlopende passiva is sterk gestegen, omdat door de start van het programma Actualisatie Curriculum er veel contracten met scholen zijn gesloten, die meewerken aan de ontwikkeling van het Curriculum. De scholen zijn verzocht om eind 2022 een factuur te sturen voor de reeds verrichtte werkzaamheden, maar dit is op grote schaal niet gebeurd.

Toelichting vorderingen

		31-12-2022	31-12-2021
Overlopende activa			
Vooruitbetaalde bedragen verzekeringen	12.073	7.059	
Vooruitbetaalde huur	127.582	95.512	
Overige vooruitbetaalde bedragen	49.425	<u>25.535</u>	
		189.080	128.106
Royalty's (inschatting)	0	1.500	
Rentebaten	57.928	0	
Overige nog te ontvangen bedragen	<u>0</u>	<u>3.042</u>	
		57.928	4.542
Totaal overlopende activa		247.008	132.649

8.3 Toelichting op het eigen vermogen

		2022	2021
Eigen vermogen (EV)			
Stand per 1 januari		5.870.450	6.122.415
Stand bestemmingsfonds publiek 31-12	1.085.000	1.085.000	
Stand vrije reserve 31-12	4.587.424	4.785.450	
Stand per 31 december EV		5.672.424	5.870.450
Stand bestemmingsfonds publiek (BFP) 1-1	1.085.000	1.085.000	
Correctie BFP 2022 o.b.v. vaststelling OCW			
Gewijzigde stand 1-1 o.b.v. vaststelling OCW	1.085.000	1.085.000	
Stand per 31 december BFP		1.085.000	1.085.000
Stand vrije reserve 1 januari	4.785.453	5.351.018	
Resultaat boekjaar	-198.027	-565.566	
Stand per 31 december vrije reserve		4.587.425	4.785.453

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft bepaald dat een bestemmingsfonds publiek (BFP) gevormd dient te worden. Het BFP bedraagt maximaal 10% van de over het laatste kalenderjaar verleende instellingssubsidie. Het BFP voldoet aan de voorgenoemde norm.

8.4 Specificatie personeelsvoorzieningen

	jubiläum uitkeringen	langdurig zieken	totaal
stand per 1 januari 2022	186.252	0	186.252
dotaties	86.735	-	86.735
onttrekkingen	25.818	0	25.818
stand per 1 januari 2023	247.169	0	247.169

8.5 Toelichting op kortlopende schulden

		31-12-2022		31-12-2021
Voor gefactureerde en -ontvangen termijnen OHW				
Gedeclareerde termijnen	8.678.185		10.134.556	
Totaal		8.678.185		10.134.556
Uitsplitsing				
Gedeclareerde termijnen SLOA	8.512.211		9.955.022	
Totaal SLOA		8.512.211		9.955.022
Gedeclareerde termijnen niet SLOA	165.974		179.534	
Totaal Niet SLOA		165.974		179.534
Totaal specificatie		8.678.185		10.134.556

9. Staat van baten en lasten gespecificeerd

9.1 Cijfermatige toelichting

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Verschil	Realisatie 2021
Baten				
Baten instellingssubsidie uren	9.286.107	9.874.030	-587.923	10.118.005
Baten instellingssubsidie MA-kosten	1.217.339	1.126.062	91.277	354.610
Totaal instellingssubsidie	10.503.446	11.000.092	-496.646	10.472.615
Baten Actualiatie Curriculum uren	1.954.579	2.581.702	-627.123	1.462.092
Baten Actualiatie Curriculum MA-kosten	2.989.021	10.619.250	-7.630.229	0
Totaal Actualisatie Curriculum	4.943.600	13.200.952	-8.257.352	1.462.092
Baten VMBO uren	1.244.855	1.066.500	178.355	0
Baten VMBO MA-kosten	268.153	108.500	159.653	0
Totaal Sterk beroepsonderwijs	1.513.008	1.175.000	338.008	0
Baten overige projectsubsidies uren	404.336	370.698	33.638	1.675.040
Baten overige projectsubsidies MA-kosten	312.609	271.145	41.464	0
Totaal projectsubsidie overig	716.945	641.843	75.102	1.675.040
Baten detachering	271.143	212.530	58.613	234.275
Baten educatieve uitgevers geen BTW	20.332	5.000	15.332	8.664
Baten educatieve uitgevers wel BTW	31.963	0	31.963	0
Totaal educatieve uitgevers	52.295	5.000	47.295	8.664
Baten niet SLOA wel BTW	37.401		37.401	3.042
Baten niet SLOA geen BTW	109.726	132.500	-22.774	73.995
Baten niet SLOA	147.127	132.500	14.627	77.037
Totaal baten	18.147.565	26.367.918	-8.220.353	13.929.724
Lasten				
Bruto salarissen	6.557.505	6.654.721	-97.216	5.707.826
Vakantiegeld uitkering	512.128	530.700	-18.572	458.992
Eindejaarsuitkering	577.340	597.127	-19.787	516.657
Transitievergoedingen	2.766	60.000	-57.234	1.987
Belastingvrije toelagen	25.818		25.818	20.780
Werkgeverslast ABP Pensioen/NP	1.073.839	1.087.106	-13.267	940.747
Werkgeverslast VUT/FPU	224.225	225.299	-1.074	196.479
Werkgeverslast ABP AOP	33.246	41.230	-7.984	35.559
Premie WW	237.300	145.120	92.180	142.859
Premie WAO	464.809	464.493	316	400.661
Premie WGA	41.859	101.774	-59.915	87.788
Werkgeversheffing ZVW	416.253	432.134	-15.881	381.324
Vaste vergoedingen woon-werkverkeer	448	0	448	0
Thuiswerkvergoeding	39.672	41.000	-1.328	37.315
Internetvergoeding	1.770		1.770	0
Vertrekpremies sociaal plan	0	0	0	565.600
Ontslagvergoedingen	140.000	0	140.000	131.135
Totaal salariskosten	10.348.977	10.380.704	-31.727	9.625.708

	realisatie 2022	begroting 2022	verschil	realisatie 2021
Verrekening uitkering ZW	0		0	-10.415
Ontvangen uitkeringen levensloop	0	-10.000	10.000	0
Verrekening uitkering WAZO	-39.963		-39.963	0
Overige sociale lasten en premies	47.634	49.379	-1.745	42.242
Kosten sociale en medische begeleiding	27.819	65.000	-37.181	35.568
Kosten activiteiten personeel	18.828	31.400	-12.572	10.510
Wervingskosten	137.010	100.000	37.010	106.618
Kosten voorziening Jubileumuitkering	94.735	25.400	69.335	12.065
Kosten voorziening Reorganisatie	0	0	0	-8.702
Mutaties voorziening langdurig zieken	0	206.414	-206.414	-51.492
Honoraria overig	33.349	112.367	-79.018	15.975
Overeenkomsten van opdracht	277.565	916.508	-638.943	479.593
Reis- en verblijfskosten medewerkers	357.921	338.261	19.660	136.911
Vergoeding Rvt en Adviesraad	47.730	66.950	-19.220	50.956
Professionalisering	269.438	361.000	-91.562	141.954
Mutatie schuld vakantiedagen	8.255	0	8.255	11.006
Totaal overige personeelskosten	1.280.321	2.262.679	-982.358	972.789
Afschrijvingskosten overige inventaris	10.667	10.668	-1	11.769
Afschrijvingskosten hardware/software	80.102	78.532	1.570	64.013
Afschrijvingskosten CMS	62.834	62.833	1	86.026
Afschrijvingskosten Amersfoort (verbouwing)	111.323	111.323	0	111.323
Totaal afschrijvingen	264.926	263.356	1.570	273.131
Energie	0		0	1.784
Onderhoud	9.514	5.000	4.514	16.065
Gemeentelijke belastingen	8.276	6.000	2.276	5.870
Schoonmaak	23.297	50.000	-26.703	37.732
Huur	480.783	416.120	64.663	376.569
Beveiliging	31.545	54.033	-22.488	4.237
Overige huisvesting	21.720	100.000	-78.280	5.798
Totaal huisvestingslasten	575.134	631.153	-56.019	448.055
Verzekeringen	30.449	48.000	-17.551	34.766
Kantoorbenodigdheden	7.682	10.000	-2.318	4.435
Telefoon	49.894	42.000	7.894	41.706
Porti	12.664	30.000	-17.336	20.753
Verbruiksmateriaal	12.131	5.000	7.131	3.324
Kopiëerkosten	13.140	20.000	-6.860	15.764
Diensten derden	481.647	535.574	-53.927	502.087
Accountantskosten	47.497	31.500	15.997	43.848
Lidmaatschappen en abonnementen	16.710	40.000	-23.290	22.791
Drukwerk	4.265	5.000	-735	1.895
Bankkosten	6.652	6.000	652	13.207
Overige algemene kosten	-16.236	5.000	-21.236	5.371
Representatie	29.545	40.000	-10.455	24.390
Betalingsverschil debiteuren	-1	0	-1	0
Bijzondere baten en lasten	184	0	184	4.671
Totaal Administratie en beheer	696.223	818.074	-121.851	739.008
Software licenties	90.985	101.000	-10.015	92.173
Hardware aanschaf	6.667	5.000	1.667	3.293
Inventaris aanschaf	0	5.000	-5.000	388
Internet aanschafkosten	0		0	27
Software onderhoud	56.337	61.000	-4.663	54.043
Hardware onderhoud	576		576	0
IT beheer en advies	223.418	258.000	-34.582	162.343
Totaal Inventaris en apparatuur	377.983	430.000	-52.017	312.267

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Vershil	Realisatie 2021
Honoraria	221.417	151.078	70.339	586.779
Diensten door derden	508.606	173.960	334.646	51.576
Co-creatie projecten	0	11.050	-11.050	0
Deskundigheidsbevordering	0		0	150
Abonnementen / Licenties	29.934	51.944	-22.010	11.691
Reizen en fees buitenland	44.385	153.525	-109.140	114.572
Reis-/verblijf-/vergaderkosten	63.714	63.644	70	48.350
Publicatiekosten (Drukwerk)	99.041	212.859	-113.818	60.537
Publicatiekosten (inhuur)	49.604	61.100	-11.497	150.650
Organisatie SLO conferenties	340	20.230	-19.890	370
Bijdragen aan niet SLO-conferenties	108.924	76.344	32.580	12.157
Bijdragen van andere projecten	0		0	-25.461
Overige niet-personele kosten proj.	91.375	134.963	-43.588	68.940
Totaal projectkosten instellingssubsidie	1.217.339	1.110.697	106.642	1.080.311
Projectkosten Actualisatie Curriculum	2.989.021	9.907.240	-6.918.219	664.565
Projectkosten VMBO	268.153	108.500	159.653	0
Projectkosten ov. projectsubsidies	312.609	316.644	253.255	311.462
Projectkosten niet SLOA	78.727	92.000	-13.273	67.995
Totale lasten	18.409.412	26.321.047	-7.911.635	14.495.290
Rentebaten	63.819	0	63.819	0
Resultaat na belastingen	-198.027	46.871	244.898	-565.566

9.2 Tekstuele toelichting

1. Het model

Kolom 1 betreft de gerealiseerde baten en lasten over het boekjaar 2022. Kolom 2 geeft de begroting weer over het boekjaar 2022. Kolom 3 geeft het verschil weer tussen de realisatie en de begroting 2022. Naast de SLO-opbrengsten zijn er ook opbrengsten uit uitleendetacheringen, derde geldstromen en royalty's. De lasten zijn onderverdeeld in personele- en niet-personele projectkosten en de bedrijfskosten. De niet-personele kosten zijn out-of-pocketkosten. Dit betekent dat de toegekende subsidie minus de projectkosten resulteert in een dekkingsbijdrage voor de vaste bedrijfskosten.

2. Verantwoording

De urenrealisatie en de realisatie van activiteitenbudgetten van projecten worden door directie en managers onder andere gemonitord aan de hand van maandelijks urenanalyses en voortgangsrapportages.

Inhoudelijke en financiële afwijkingen ten opzichte van de subsidiebeschikkingen worden gemonitord, onder andere aan de hand van de rondes monitorgesprekken, op basis waarvan terugkoppeling plaatsvindt naar OCW over voortgang en afwijkingen.

3. Toelichting op de afwijkingen

Over 2022 is een negatief resultaat (nacalculatie) behaald van - € 198k. Dit wordt veroorzaakt door het feit, dat SLO ervoor heeft gekozen om de eenmalige uitkering ad € 202k, die in 2022 aan het personeel is betaald, niet bij OCW in rekening te brengen, maar ten laste van het vrije vermogen.

Het resultaat op voorcalculatie (inclusief eenmalige uitkering) was - € 153k, begroot was + 47k. Exclusief eenmalige uitkering zou het resultaat op + € 49k zijn uitgekomen, daarmee vrijwel gelijk (+ € 2k) aan de begroting.

Een aantal budgetten van kosten zijn opnieuw gerubriceerd tussen salariskosten en overige personeelskosten. Daarom sluiten de totalen per categorie niet aan met de begroting 2022 en de jaarrekening 2021, het totaal van de kosten is onveranderd.

De initiële aanvraag ging uit van de start van 9 leergebieden voor de kerndoelen. Na politieke besluitvorming (april 2022) is besloten om te starten met 4 prioritaire leergebieden, de overige leergebieden volgen na besluitvorming in het voorjaar van 2023. Dit heeft gezorgd voor een lagere realisatie van de instellingssubsidie en van de projectsubsidie Actualisatie Curriculum.

Baten

1) Baten Instellingssubsidie

De nacalculatie is lager dan de voorcalculatie. Hierdoor daalt de kostprijs per uur en daarmee ook de baten van de instellingssubsidie. De realisatie op de baten van de instellingssubsidie is € 10.503k. Dit is inclusief een negatieve correctie ad - € 58k doordat de nacalculatie lager was dan de voorcalculatie. De baten exclusief deze correctie zijn vrijwel gelijk aan de baten, die zijn voorzien in de financiële rapportage t/m augustus (namelijk € 10.583k). De baten zijn lager dan begroot (€ 11.000k) doordat een bedrag van € 150k aan indexering niet is toegekend door OCW.

Verder is deze aanvraag volledig uitgevoerd zoals beoogd.

De initiële aanvraag was een beredeneerde inschatting van de werkelijkheid. In 2022 hebben we steeds beter zicht gekregen op de daadwerkelijke uitvoering waardoor bepaalde elementen verzwaard zijn, bijvoorbeeld de professionele ondersteuning bij werving en selectie, terwijl andere elementen (zoals kosten try-outs en kennisdeling) minder zijn uitgeput. Ook is de daadwerkelijke uitvoering van het kerndoelentrajec pas in augustus gestart,

vanwege politieke besluitvorming. Daardoor zijn niet alle activiteiten volledig uitgevoerd.

2) *Baten Actualisatie Curriculum*

De realisatie is - € 8.257k lager dan begroot door het eerder genoemde uitstel van de politieke besluitvorming.

De daadwerkelijke kosten van de kerndoelen op basis van concrete offertes en overeenkomsten met de leraren en experts zijn lager uitgevallen dan begroot. De overeenkomsten gaan overigens wel langer doorlopen dan eerder voorzien. Het niet bestede bedrag is doorgeschoven naar 2023.

3) *Baten VMBO*

Deze baten zijn begroot als overige projectsubsidies, maar vanwege de omvang in de loop van 2022 apart gerapporteerd. Er is € 1.175k begroot, dit is daarna geïntensiveerd op verzoek van OCW. Hierdoor is er extra communicatie voor de Nieuwe Leerweg ad € 479k bijgekomen. Dit laatste is niet volledig gerealiseerd, omdat OCW het later deels on hold heeft gezet. De totale realisatie is uitgekomen op € 1.513k.

4) *Baten Projectsubsidies overig*

De realisatie op de baten overige additionele projecten is + € 75k hoger uitgevallen dan begroot. Er is meer doorgeschoven vanuit 2021 dan begroot. Dit betreft met name het project Begrijpend lezen, maar ook de projecten van Hoogbegaafden en Curriculumondersteuning St Eustatius/Saba/Bonaire.

5) *Baten uit detacheringen*

De opbrengsten uit detacheringen zijn € 59k hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk, omdat er één persoon is gedetacheerd, die niet was begroot.

6) *Baten educatieve uitgevers*

De baten zijn + € 47k hoger dan begroot. Dit betreft vergoedingen voor gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal. Eens in de drie jaar wordt onderzocht hoeveel er gebruik wordt gemaakt van materiaal van SLO. Dit is in 2022 gebeurd en het resultaat is een stuk hoger uitgevallen dan bij het vorige onderzoek. De komende twee jaar blijft de vergoeding op dit niveau, er worden alleen mutaties verwacht naar rato van het aantal ingeschreven studenten.

7) *Baten niet-SLOA*

De baten zijn + € 15k hoger dan begroot. Het betreft hier de opbrengsten van het project Herziening Eindtermen Kennis van de Nederlandse Maatschappij, dat is uitgevoerd als opdrachtnemer van CITO. Verder zijn er hogere baten

dan begroot uit inschrijvingen op SLO conferenties ter dekking van de gemaakte kosten.

Lasten

8) Salariskosten

De totale lasten voor salariskosten zijn - € 32k lager uitgekomen dan begroot. De bezetting is begroot op gemiddeld 107,5 fte, tegen een realisatie van gemiddeld 99,1 fte. Ultimo 2022 bedroeg de bezetting 104,1 fte. De bezetting was dus lager dan begroot en nieuwe medewerkers zijn later ingestroomd. Er is in december 2022 een niet-begrote eenmalige uitkering uitbetaald aan de medewerkers ad € 202k. Er is € 140k aan ontslaguitkeringen geboekt, € 100k hiervan is een schuld, waarvan nog onzeker is of het tot uitbetaling komt. De premie WW is te laag begroot. Een tijdelijke korting in 2021 is ook voor 2022 begroot, waardoor de premie + € 92k hoger dan begroot.

Verder is een medewerker gedetacheerd, die is vervangen, maar waar € 63k aan inkomsten tegenover staan.

Ten slotte zitten in de post bruto salarissen niet begrote ontslaguitkeringen en gratificaties ad € 69k.

9) Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn - € 982k lager uitgekomen dan begroot. De hoofdoorzaken zijn:

- Lagere inhuur via overeenkomst van opdracht: - € 639k
- Lagere kosten voorziening langdurig zieken: - € 206k
- Lagere kosten professionalisering: - € 92k
- Lagere kosten honoraria overig: - € 79k

De kosten van het budget "overeenkomst van opdracht" (t.b.v. tijdschrijvende externe medewerkers) corresponderen met de achterblijvende omzet van met name Actualisatie Curriculum.

De kosten van de langdurig zieken zijn in de salariskosten verwerkt. De lagere kosten van honoraria overig worden veroorzaakt door uitstel naar 2023 van de kosten van de leerstoel aan de UvA en door minder inhuur van uitzendkrachten.

10) Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn + € 2k hoger uitgevallen dan begroot.

11) Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn - € 56k lager dan begroot. Dit komt omdat begrote aanpassingen aan het gebouw zijn doorgeschoven naar 2023. De kosten van huur zijn hoger dan verwacht door een indexatie van 9% per 1 juli 2022 en door een naheffingsaanslag van € 26k voor extra kosten. Deze naheffingsaanslag is nog niet definitief. Er is minder uitgegeven aan schoonmaak (- € 27k door lagere kantoorbezetting) en beveiliging (- € 22k).

12) Administratie en beheer

De totale kosten voor administratie en beheer zijn - € 122k lager dan begroot. Dit betreft met name het budget diensten door derden (- € 54k). Dit komt omdat er geen kosten zijn gemaakt voor advies over aanbestedings- en fiscale zaken. Daarnaast is een deel van het budget voor HR-advisering doorgeschoven naar 2023.

De kosten voor lidmaatschappen en abonnementen waren te hoog begroot en zijn gedaald ten opzichte van 2021.

De kosten voor verzekeringen vallen lager uit, doordat de begrote cyberverzekering niet is afgesloten.

13) Inventaris en apparatuur

De kosten zijn - € 52k lager uitgevallen dan begroot. De kosten van IT beheer en advies zijn - € 35k lager uitgevallen, doordat ze eerder naar een structureel lager niveau zijn gebracht dan begroot.

14) Projectkosten instellingssubsidie

Deze vallen + € 107k hoger uit dan begroot, mede door de extra opdracht van OCW m.b.t. een extra communicatie-opdracht voor het VMBO.

15) Projectkosten Actualisatie Curriculum

De realisatie is in totaal - € 6.918k lager dan begroot door uitstel van een aantal onderdelen, met name kerndoelen en door het verlagen van de bedragen per jaar van de contracten.

16) Projectkosten VMBO

De kosten van VMBO en overige additionele projectkosten zijn samen begroot. In 2022 is besloten de realisatie en de begroting te splitsen tussen die twee categorieën om een beter inzicht te krijgen. De realisatie is + € 160k hoger dan begroot, correlerend met de hogere baten.

17) Projectkosten overige projectsubsidies

Deze kosten zijn vrijwel gelijk aan de begroting.

18)Projectkosten niet-SLOA

Deze kosten zijn - € 13k lager dan begroot.

10. Financiële instrumenten

Algemeen

SLO maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die SLO blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze instrumenten betreffen posten die in de balans zijn opgenomen, zoals vorderingen en schulden. De instelling handelt niet in deze financiële instrumenten en hanteert procedures en gedragsrichtlijnen zoals voor haar voorgeschreven om de omvang van het kredietrisico bij tegenpartijen te beperken.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn over het algemeen beperkt van omvang evenals het kredietrisico op deze vorderingen.

Renterisico

Het renterisico is nihil aangezien er geen sprake is van opgenomen leningen.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, zijnde vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Op 12-12-2019 is een huurovereenkomst ondertekend voor het kantoorpand in Amersfoort (circa 1.890 m²) voor de huurtermijn van 5 jaar, met als huuringangsdatum 1 juli 2020. De waarborg bedraagt € 113.788.

De huurprijs van het gehuurde kantoorpand en parkeerplaatsen bedroeg per 1 januari 2023 op jaarbasis € 526k inclusief servicekosten en 5% btw-compensatie.

De huurprijs wordt jaarlijks per 1 juli geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex. De servicekosten worden jaarlijks afgerekend op basis van werkelijke kosten. De servicekosten zijn hoger ingeschat dan voorgaande jaren vanwege de sterk gestegen energieprijzen, voor 2023 en 2024 gaat dat om € 100k per jaar extra, voor 2025 om € 25k.

Overzicht van alle huur- en leaseverplichtingen (x € 1.000)

Soort	Locatie	van	t/m	2023	2024	2025	totaal
Huur kantoor *	Amersfoort	1-7-2020	30-6-2025	618	656	293	1.567
BNP Paribas	Amersfoort	1-7-2020	30-6-2025	6	6	3	15
			Totaal	624	662	296	1.582

Overzicht van garanties (x € 1.000)

Soort/Cred.	Locatie	van	t/m	2023	2024	2025	totaal
Waarborgsom	Amersfoort	2023	2023	118			118
Waarborgsom	Enschede	2023	2023	84			84
			Totaal	201,8	0	0	201,8

De waarborgsom voor het pand in Enschede is inmiddels vervallen wegens het opzeggen van de huurovereenkomst. Hij staat echter wel nog op de standaard bankverklaring van de ING, daarom staat hij ook hier vermeld. We gaan zorgen dat deze waarborgsom van de verklaring af wordt gehaald.

Overzicht van alle overige verplichtingen (x € 1.000)

Soort/Cred.	Locatie	van	t/m	2023	2024	2025	totaal
InfoProjects		1-6-2019	31-5-2025	44	44	18	106
Van Ree	Amersfoort	1-7-2019	30-6-2025	45	46		91
			Totaal	89	90	18	197

Verder zijn er nog meerjarige overeenkomsten met voornamelijk scholen. De onderliggende overeenkomsten zijn vastgelegd in het contractenregister. De verplichtingen zijn gedekt door subsidiebeschikkingen.

11. Bezoldiging en WNT

11.1 Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

	2022	2021
<i>Bestuur</i>		
Drs. J. Divis	167.865	167.771
Drs. S. Tromp	156.162	157.073

De bezoldiging van het bestuur is inclusief werkgeverslasten van ca € 10k per persoon.

In de uitwerking van de WNT in paragraaf 11.2 zijn de werkgeverslasten buiten beschouwing gelaten.

De bezoldiging is in 2022 verhoogd met de WNT-indexering. In 2021 heeft het bestuur een eenmalige gratificatie ontvangen.

		2022	2021
<i>Raad van toezicht</i>	<i>Functie</i>		
Drs. J.H. van der Vegt MPM	Voorzitter RvT	13.343	12.917
Mevr. E. Diender-van Dijk MCM	Vicevoorzitter	8.895	8.583
Dr. A. Geurtsen RC (tot 16-2-2022)	Lid	835	9.440
Mevr. I.I. Janssen MA	Lid	8.611	9.984
Prof. dr. M.L.L. Volman (tot 1-9-2022)	Lid	5.930	8.611
Drs. E. Dijkgraaf RA	Lid	4.446	0
Dr. M.H. Kral	Lid	2.965	0

11.2 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Bestuur

Gegevens 2022

bedragen x € 1	Drs. J. Divis	Drs. S. Tromp
		Directeur
		Kennis en
		innovatie,
Functiegegevens	Voorzitter bestuur	Lid van
		Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	134.412	123.097
Beloningen betaalbaar op termijn	22.897	22.510
Subtotaal	157.309	145.607

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	157.309	145.607
	Drs. J. Divis	Drs. S. Tromp
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	Drs. J. Divis	Drs. S. Tromp
		Directeur kennis
Functiegegevens	Algemeen directeur	en innovatie
	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.043	124.762
Beloningen betaalbaar op termijn	22.290	21.876
Subtotaal	157.333	146.638
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
Bezoldiging	157.333	146.638
Raad van Toezicht		
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	Drs. J.H. van der	Dr. A.
	Vegt MPM	Geurtsen RC
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-16/2
Bezoldiging	13.343	835
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	2.722
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	13.343	835

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

bedragen x € 1	Drs. J.H. van der Vegt MPM	Dr. A. Geurtsen RC
Functiegegevens	Vicevoorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging	12.917	9.440
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	20.900

Gegevens 2022

bedragen x € 1	Mevr. E. Diender-van Dijk MCM	Prof. dr. M.L.L. Volman	Mevr. I.I. Janssen MA
Functiegegevens	Vicevoorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-1/9	01/01-31/12
Bezoldiging	8.895	5.930	8.611
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	14.400	21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	8.895	5.930	8.611
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	Drs. E. Dijkgraaf RA	Mevr. M.H. Kral
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/07-31/12	01/09-31/12
Bezoldiging	4.446	2.965
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	10.800	7.200
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	4.446	2.965

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1) Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2022:
15% van 216.000 voor de voorzitter; 10% voor een RvT lid,

2) Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2021:
15% van 209.000 voor de voorzitter; 10% voor een RvT lid,
naar rato van duur functievervulling in 2021.

Amersfoort, 16 juni 2023

Directie:
w.g.
Dhr. drs. J. Divis
w.g.
Dhr. drs. S. Tromp

Raad van Toezicht (RvT):

w.g.
Dhr. drs. J.H. van der Vegt MPM
(voorzitter)
w.g.
Mevr. E. Diender-van Dijk MCM
(vicevoorzitter)
w.g.
Mevr. I.I. Janssen MA
w.g.
Mevr. dr. M.H. Kral
w.g.
Dhr. drs. E. Dijkgraaf RA

12. Honoraria van de accountant

	2022		2021
Onderzoek van de jaarrekening	47.497		40.083
Totale honoraria voor andere controleopdrachten	0		0
Totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein	0		0
Totale honoraria voor andere niet-controlediensten (1)	0		765
	47.497		40.848

(1) Frauderisico analyse.

13. Resultaatsbestemming

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

De jaarrekening 2022 is goedgekeurd in de Raad van Toezicht vergadering gehouden op 16 juni 2023.

De Raad van Toezicht heeft de bestemming van het resultaat goedgekeurd conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Toezicht voor om het negatieve resultaat over het boekjaar 2022 ad - € 198.027 te onttrekken aan het eigen vermogen, en wel ten laste van de vrije reserve. Dit voorstel is al goedgekeurd door het ministerie OCW.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

14. Verslag SLOA projecten

Het saldo per ultimo 2022 bedraagt € 12.171.986 en bestaat uit:

1. ontvangen subsidies ad € 16.798.130
2. verhoging projectsubsidie A22A, zit niet in ontvangen subsidies ad € 3.092.050
3. de egalisatie uit voorgaand jaar ad € 9.958.804
4. de gerealiseerde kosten ad € 17.678.399
5. Overbesteding projectsubsidie A21A ad €1.400.

Als basis voor de berekening van het saldo is een onderscheid gemaakt tussen:

- a. Instellingssubsidies, waarbij de gerealiseerde uren tegen NC kostprijs zijn opgenomen. Met een aanvulling van - € 57.789, zijnde het verschil tussen NC - /- VC kostprijs. Dit is conform rapportage in 2021.
- b. Projectsubsidie(s) < € 125.000, waarbij het VC SLOA-uurtarief de basis is voor de afrekening.
- c. Projectsubsidie(s) > € 125.000, waarbij de gerealiseerde uren tegen NC kostprijs zijn opgenomen.

Instellingssubsidie

Van de ontvangen subsidie ad € 10.850.000 over 2022 is na verrekening van de gerealiseerde kosten ad € 10.503.446 een saldo van € 346.554. Van dit saldo zal een bedrag van € 346.554 als resultaat instellingssubsidie toegevoegd worden aan bestemmingsfonds publiek (BFP) en een bedrag van € 0,- zal aan OCW worden geretourneerd omdat alle afgesproken producten zijn opgeleverd. Echter: als gevolg van het bereiken van het plafond voor de vorming van het BFP zal € 346.554 worden verrekend met de eerder genoemde dotatie aan BFP en worden geretourneerd naar OCW.

Voor een specificatie op projectniveau wordt verwezen naar paragraaf 14.1 en 14.2.

Ad b. Projectsubsidies

Van het in 2022 toegekende subsidiebedrag ad € 9.040.180, de egalisatie uit voorgaand jaar ad € 9.958.804 is na verrekening van de gerealiseerde kosten ad € 7.173.553 een saldo van € 11.825.431.

Van dit saldo wordt € 11.604.261 gebruikt voor de afronding van twee projecten in 2023; het resterend deel ad € 221.171 gaat retour naar OCW. Voor een specificatie op projectniveau wordt verwezen naar paragraaf 14.2.

Kortlopende schulden

Onder de post Kortlopende schulden is het saldo subsidies van OCW opgenomen.

Verantwoord onder vooruit gefactureerde en ontvangen termijn OHW: doorloop projectsubsidies 2022 naar 2023.

<i>Beschikking</i>	<i>Project</i>	<i>Toekenning*</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Saldo</i>
A21D	8003	9.754.858	2.240.493	7.514.365
A22A	8055	6.793.002	2.703.107	4.089.895
Totaal		€ 16.547.860	€ 4.943.600	€ 11.604.260

Toelichting OCW

• Saldo instellingssubsidie 2022	346.554
• Saldo projectsubsidies 2022 (excl. OHW)	221.171
• Saldo instellingssubsidie 2021	377.385
• Saldo projectsubsidies 2021	40.096

Totaal OCW **€ 985.206**

Onderstaande tabel geeft de financiële mutaties weer die in 2022 tussen (SLOA/commerciële) projecten hebben plaatsgevonden.

Afd.	Projectcode	Proj.NR.	Naar projectcode	Proj.NR.	Bedrag	Contactpersoon
VO	D22	8056d	A22B VO/560134321	8056	€ 2.294,43	W. Rosier
PO	D22	8036d	22C VO/560131089	8036	€ 15.872,75	E. Ennen
PO	D22	8029d	22C VO/560131089	8029	€ 14.480,59	E. Ennen
PO	D22	8031D	22C VO/560131089	8031	€ 257,01	E. Ennen
PO	D22	8032d	22C VO/560131089	8032	€ 10.211,02	E. Ennen
					€ 43.115,80	

Deze mutaties hebben betrekking op de financiële bijdragen van deelnemers aan conferenties die binnen de commerciële projecten zijn verantwoord en die vervolgens als baten zijn overgeboekt naar de betreffende SLOA-projecten.

Voor een specificatie op projectniveau wordt verwezen naar paragraaf 14.1.

Nadere toelichting tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022.

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Toezicht voor om het negatief resultaat over het boekjaar 2022 ad - € 198.027 te onttrekken aan het eigen vermogen. Dit voorstel zal verwerkt worden na goedkeuring door het ministerie OCW.

(1) Bepaling dotatie BFP: zie tabel 14.2

Toekenning subsidie:	10.850.000
Realisatie (nacalculatiebasis)	<u>10.503.446</u>
Saldo	346.554

Uitsplitsing:

BFP	346.554	Zie tabel 14.2
Retour OCW	<u>0</u>	Zie tabel 14.2
	346.554	

(2) Maximaal te vormen BFP 2022:

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft bepaald dat een BFP gevormd moet worden. Dit fonds bedraagt maximaal 10% van de over het laatste kalenderjaar verleende subsidies.

Verleende subsidie 2022	10.850.000
Maximaal te vormen BFP	1.085.000 Zie (3) BFP

(3) Bestemmingsfonds publiek:

Stand BFP per 1-1-2022	1.085.000	
Dotatie vanuit resultaat 2022*	346.554	Zie ook (4) Schuld OCW
*gerealiseerde SLOA-opdrachten		Zie tabel 14.2
Totaal stand per 31 december	1.431.554	N.B. Max. van € 1.085.000 overschreden
Aftopping (retour OCW)	<u>-346.554</u>	Zie (4) schuld OCW
Totaal (na aftopping)	<u>1.085.000</u>	

(4) Schuld OCW

Saldo instellingssubsidie 2022	346.554	Zie tabel 14.2 op nacalculatiebasis
---------------------------------------	----------------	-------------------------------------

Uitsplitsing:

Retour OCW wegens niet opgeleverde producten	0	Zie tabel 14.2 nacalculatiebasis
Retour aftopping BFP	-346.554	Zie (3) BFP
Saldo instellingssubsidie 2022, dotatie BFP	<u>0</u>	
Saldi instellingssubsidie 2022	<u>346.554</u>	

* Saldo betreft het verschil tussen:

Dotatie saldi gerealiseerde SLOA opdrachten	346.554	Zie tabel 14.2
Af: Aftopping	<u>-346.554</u>	
Saldo dotatie BFP:	0	Restant dotatie na aftopping

De instellingssubsidies worden jaarlijks toegekend op basis van een vast bedrag.
De toekenning van de projectsubsidies fluctueert op jaarbasis.

14.1 Verrekeningsformulier voorschotten SLOA

Beschikingsbriefnr.	Besch./ proj.code Prj.	toekenning subsidie	egalitatie 31-12- 2021	Eigen en overige bijdragen	realisatie Totaal per 31-12-2022	Realisatie MA- kosten	Realisatie uren	verschil	afgerond (n=nee)	retour OCW	OHW	naar egalitatie
VO/560131089	22A	€ 3.533.776	€ -	€ -	€ 3.112.404	€ 531	€ 3.111.873	€ 421.372		€ -	€ -	€ 421.372
VO/560131089	22B	€ 710.640	€ -	€ -	€ 858.113	€ 165.493	€ 692.620	€ -147.473		€ -	€ -	€ -147.473
VO/560131089	22C	€ 2.297.630	€ -	€ -	€ 2.653.037	€ 542.154	€ 2.110.883	€ -355.407		€ -	€ -	€ -355.407
VO/560131089	22D	€ 650.000	€ -	€ -	€ 600.702	€ 33.296	€ 567.407	€ 49.298		€ -	€ -	€ 49.298
VO/560131089	22E	€ 2.464.744	€ -	€ -	€ 2.362.648	€ 169.148	€ 2.193.500	€ 102.096		€ -	€ -	€ 102.096
VO/560131089	22F	€ 1.193.210	€ -	€ -	€ 916.541	€ 306.717	€ 609.824	€ 276.669		€ -	€ -	€ 276.669
subtotaal regulier		€ 10.850.000	€ -	€ -	€ 10.503.446	€ 1.217.339	€ 9.286.107	€ 346.554		€ -	€ -	€ 346.554

Beschikingsbriefnr.	Besch./ proj.code Prj.	toekenning subsidie	egalitatie 31-12- 2021	Eigen en overige bijdragen	realisatie Totaal per 31-12-2022	Realisatie MA- kosten	Realisatie uren	verschil	afgerond (n=nee)	retour OCW	OHW	naar egalitatie
VO/560082360	A21A	€ -	€ 43.274	€ -	€ 43.274	€ 14.231	€ 30.444	€ -1.400	j	€ -	€ -	€ -
VO/560082362	A21C	€ -	€ 22.997	€ -	€ 16.492	€ 8.829	€ 7.663	€ 6.504	j	€ 6.504	€ -	€ -
VO/560082364	A21D	€ -	€ 9.754.859	€ -	€ 2.240.493	€ 2.240.000	€ 493	€ 7.514.366	n	€ -	€ 7.514.366	€ -
VO/560082365	A21E	€ -	€ 137.674	€ -	€ 119.395	€ 79.129	€ 40.266	€ 18.279	J	€ 18.279	€ -	€ -
VO/560134320	A22A	€ 6.793.002	€ -	€ -	€ 2.703.107	€ 749.021	€ 1.954.086	€ 4.089.895	n	€ -	€ 4.089.895	€ -
VO/560134321	A22B	€ 118.694	€ -	€ -	€ 115.765	€ 83.784	€ 31.981	€ 2.929	j	€ 2.929	€ -	€ -
VO/560134322	A22C	€ 172.194	€ -	€ -	€ 170.596	€ 83.833	€ 86.763	€ 1.598	j	€ 1.598	€ -	€ -
VO/560134323	A22D	€ 1.175.000	€ -	€ -	€ 1.168.450	€ 82.759	€ 1.085.691	€ 6.550	j	€ 6.550	€ -	€ -
VO/560134324	A22E	€ 273.919	€ -	€ -	€ 236.293	€ 38.803	€ 197.491	€ 37.626	j	€ 37.626	€ -	€ -
VO/560134325	A22F	€ 28.456	€ -	€ -	€ 15.129	€ 4.000	€ 11.129	€ 13.327	j	€ 13.327	€ -	€ -
VO/560134326	A22G	€ 478.915	€ -	€ -	€ 344.558	€ 185.394	€ 159.164	€ 134.357	j	€ 134.357	€ -	€ -
subtotaal SLOA incidenteel		€ 9.040.180	€ 9.958.804		€ 7.173.553	€ 3.569.782	€ 3.605.171	€ 11.825.431	€ -	€ 221.171	€ 11.604.261	€ -
sloa Totaal		€ 19.890.180	€ 9.958.804	€ -	€ 17.676.998	€ 4.787.121	€ 12.891.278	€ 12.171.986		€ 221.171	€ 11.604.261	€ 346.554

14.2 Bepaling bestemmingsfonds publiek

Beschikingsbriefnr.	Besch./ proj.code Prj.	toekenning subsidie	egalitatie 31-12- 2021	Eigen en overige bijdragen	realisatie Totaal per 31-12-2022	Realisatie MA- kosten	Realisatie uren	verschil	afgerond (n=nee)	retour OCW	OHW	naar egalitatie
VO/560131089	22A	€ 3.533.776	€ -	€ -	€ 3.171.174	€ 531	€ 3.170.642	€ 362.602		€ -	€ -	€ 362.602
VO/560131089	22B	€ 710.640	€ -	€ -	€ 860.166	€ 165.493	€ 694.673	€ -149.526		€ -	€ -	€ -149.526
VO/560131089	22C	€ 2.297.630	€ -	€ -	€ 2.659.989	€ 542.154	€ 2.117.836	€ -362.359		€ -	€ -	€ -362.359
VO/560131089	22D	€ 650.000	€ -	€ -	€ 604.461	€ 33.296	€ 571.165	€ 45.539		€ -	€ -	€ 45.539
VO/560131089	22E	€ 2.464.744	€ -	€ -	€ 2.381.832	€ 169.148	€ 2.212.684	€ 82.912		€ -	€ -	€ 82.912
VO/560131089	22F	€ 1.193.210	€ -	€ -	€ 883.614	€ 306.717	€ 576.897	€ 309.596		€ -	€ -	€ 309.596
subtotaal regulier		€ 10.850.000	€ -	€ -	€ 10.561.235	€ 1.217.339	€ 9.343.896	€ 288.765		€ -	€ -	€ 288.765

Beschikingsbriefnr.	Besch./ proj.code Prj.	toekenning subsidie	realisatie VC Totaal per 31-12- 2022	Verschil Subs. Real VC	Realisatie MA- kosten 31-12-2022	Realisatie uren vc tarief 31-12-2022	werkelijke uren	realisatie uren (NC tarief)	realisatie NC	Naar egalitatie op NC	OHW	RetourOCW
VO/560131089	22A	€ 3.533.776	€ 3.171.174	€ 362.602	€ 531	€ 3.170.642	€ 26.870	€ 3.111.873	€ 3.112.404	€ 421.372	€ -	€ -
VO/560131089	22B	€ 710.640	€ 860.166	€ -149.526	€ 165.493	€ 694.673	€ 6.092	€ 692.620	€ 858.113	€ -147.473	€ -	€ -
VO/560131089	22C	€ 2.297.630	€ 2.659.989	€ -362.359	€ 542.154	€ 2.117.836	€ 18.606	€ 2.110.883	€ 2.653.037	€ -355.407	€ -	€ -
VO/560131089	22D	€ 650.000	€ 604.461	€ 45.539	€ 33.296	€ 571.165	€ 5.003	€ 567.407	€ 600.702	€ 49.298	€ -	€ -
VO/560131089	22E	€ 2.464.744	€ 2.381.832	€ 82.912	€ 169.148	€ 2.212.684	€ 19.104	€ 2.193.500	€ 2.362.648	€ 102.096	€ -	€ -
VO/560131089	22F	€ 1.193.210	€ 883.614	€ 309.596	€ 306.717	€ 576.897	€ 5.960	€ 609.824	€ 916.541	€ 276.669	€ -	€ -
subtotaal regulier		€ 10.850.000	€ 10.561.235	€ 288.765	€ 1.217.339	€ 9.343.896	€ 81.634	€ 9.286.107	€ 10.503.446	€ 346.554	€ -	€ -

14.3 Controleverklaring onafhankelijk accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Leerplanontwikkeling

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Leerplanontwikkeling te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leerplanontwikkeling per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, de door de minister op grond van artikel 9 lid 2 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vastgestelde voorschriften voor de jaarverslaggeving niet bekostigde instellingen, de Wet SLOA 2013, Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, overige specifieke afspraken die met OCW zijn gemaakt en de bepalingen bij of krachtens de WNT.
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde subsidiebatens, -lasten en -balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante bepalingen van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, zoals vastgelegd in hoofdstuk 5 van versie 4 van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, en de doelgebonden en niet doelgebonden subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikking(en).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022
2. de winst- en verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en versie 4 van het accountantsprotocol Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vallen, Wet SLOA 2013, Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, overige specifieke afspraken die met OCW zijn gemaakt en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leerplanontwikkeling zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- de vereiste informatie bevat zoals die op grond van artikel 9 lid 2 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vastgestelde voorschriften voor de jaarverslaggeving niet bekostigde instellingen, RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, de Wet SLOA 2013, Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS en overige specifieke afspraken die met OCW zijn gemaakt is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, de Wet SLOA 2013, Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS en overige specifieke afspraken die met OCW zijn gemaakt.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de door de minister op grond van artikel 9 lid 2 van de kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vastgestelde voorschriften voor de jaarverslaggeving niet bekostigde instellingen, de Wet SLOA 2013, Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, overige specifieke afspraken die met OCW zijn gemaakt en de bepalingen bij of krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het bestuur is er ook voor verantwoordelijk dat de in jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals vermeld in hoofdstuk 5 van versie 4 van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 22 juni 2023

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. Rozendaal RA

Als landelijk expertisecentrum voor het curriculum richt SLO zich op de ontwikkeling van het curriculum in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland. We werken met het onderwijsveld aan de doelen, kaders en instrumenten waarmee scholen hun opdracht vanuit een eigen visie kunnen vervullen.

We brengen praktijk, beleid, maatschappelijke ontwikkelingen en onderzoek samen en stellen onze expertise beschikbaar aan onderwijs en overheid, bijvoorbeeld in de vorm van leerplannen, tools, voorbeeldlesmaterialen, conferenties en rapporten.

Bezoekadres
Stationsplein 15
3818 LE Amersfoort

Postadres
Postbus 502
3800 AM Amersfoort

T +31 (0)33 484 08 40
E info@slo.nl
W www.slo.nl

 [company/slo](https://company.slo.nl)
 [SLO_nl](https://twitter.com/SLO_nl)